

Lietuvių tauta mumyse bus gyva per amžius

Panaikintos Baltijos Respublikos

Muenchen, Vokietija — Čia leidžiamas vokiečiams amerikiečių laikraštis "Die Neue Zeitung" rašo, kad 1950 sausio mėn. 30 d. Maskvoje nutarta panaikinti Lietuvos, Latvijos, Estijos respublikose iki šiol veikusę nuo 1918 m. administracinis padalinimas. Baltijos respublikos visiškai įjungiamos į Rusijos administracijos sistemą.

Laikraštis pastebi, kad

ir iki šiolei Baltijos respublikos jokio savarakiškumo neturėjo, o tik formaliai tokiomis buvo laikomos. Nuo dabar ir formai paverčiamos Rusijos dalimis, kokiomis buvo carų laikais. Stalinas, matyti, įsitikinęs, kad Baltijos respublikų reklama nieko nelaimi, nutarė atvirai paskelbti tai, kas jau seniai faktiškai vykdoma.

BOMBA SUOMIJOS PARLAMENTE

Helsinki, Suomija — Suomijos parlamento rūmuose, kur turėjo susirinkti elektoriai prezidentui išrinkti, įvyko sprogdimas. Nuo trenksmo išbyrėjo visi didžiosios posėdžių salės langai. Žmonių aukų nebuvo. Sprogimas įvyko prieš susirenkant elektoriams. Paasikivi, 85 m. amž. prieškomunistinis suomių, yra tikras, kad bus išrinktas Suomijos prezidentu. Jokios komunistinių teroristų pastangos tai nesukliudys.

Helsinki, Suomija — Juho Passikivi, įžymus suomių vadovas ir baisiai nekenčiamas Sovietų ir surinkti, įvyko sprogdimas. Nuo trenksmo išbyrėjo visi didžiosios posėdžių salės langai. Žmonių aukų nebuvo. Sprogimas įvyko prieš susirenkant elektoriams. Paasikivi, 85 m. amž. prieškomunistinis suomių, yra tikras, kad bus išrinktas Suomijos demokratų partijos kandidatas Urho Kekkonen 62 balsus.

SIŪLO PAKELTI ATLYGINIMĄ

Boston, Mass. — Visuo- menės, darbdavių ir darbininkų atstovai pasirašė pasiūlymą valstijos kongresui, kad pakeltų tar- nybos ir raštinių darbininkams - ėms minimumo atlyginimą nuo 60c. iki 65 centų. Tas palieštų tik 15,000 darbininkų, nes 210,000 raštinių darbininkų jau gauna pakeltą atlyginimą.

Kviečia mašinistus grįžti į Amerikos Darbo Federaciją

Miami, Florida — Ame- rikos Darbo Federacijos vykdomoji taryba nutarė vėl kvieisti Tarptautinę Mašinistų organizaciją su savo 600,000 narių prisidėti prie Amerikos Darbo Federacijos. Vykdomoji taryba labai gerai suprantanti vieningumo reikšmę darbininkams.

dėti prie Amerikos Darbo Federacijos. Vykdomoji taryba labai gerai suprantanti vieningumo reikšmę darbininkams. Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas Green tarėsi su Mašinistų organizacijos vadu A. J. Hayes, kaip išlyginti skirtumus tarp šių dviejų organizacijų, kad vėl galėtų susijungti ir veikti bendrai.

Britų Unijos remia darbiečius

Londonas — Britų uni- jų vadovybės kreipėsi į visus darbininkus ir ragina juos balsuoti už Darbo partiją vasario 23 d.

RUSIJA SU RAUDONAJA KINIJA PASIRAŠĖ SUTARTĮ

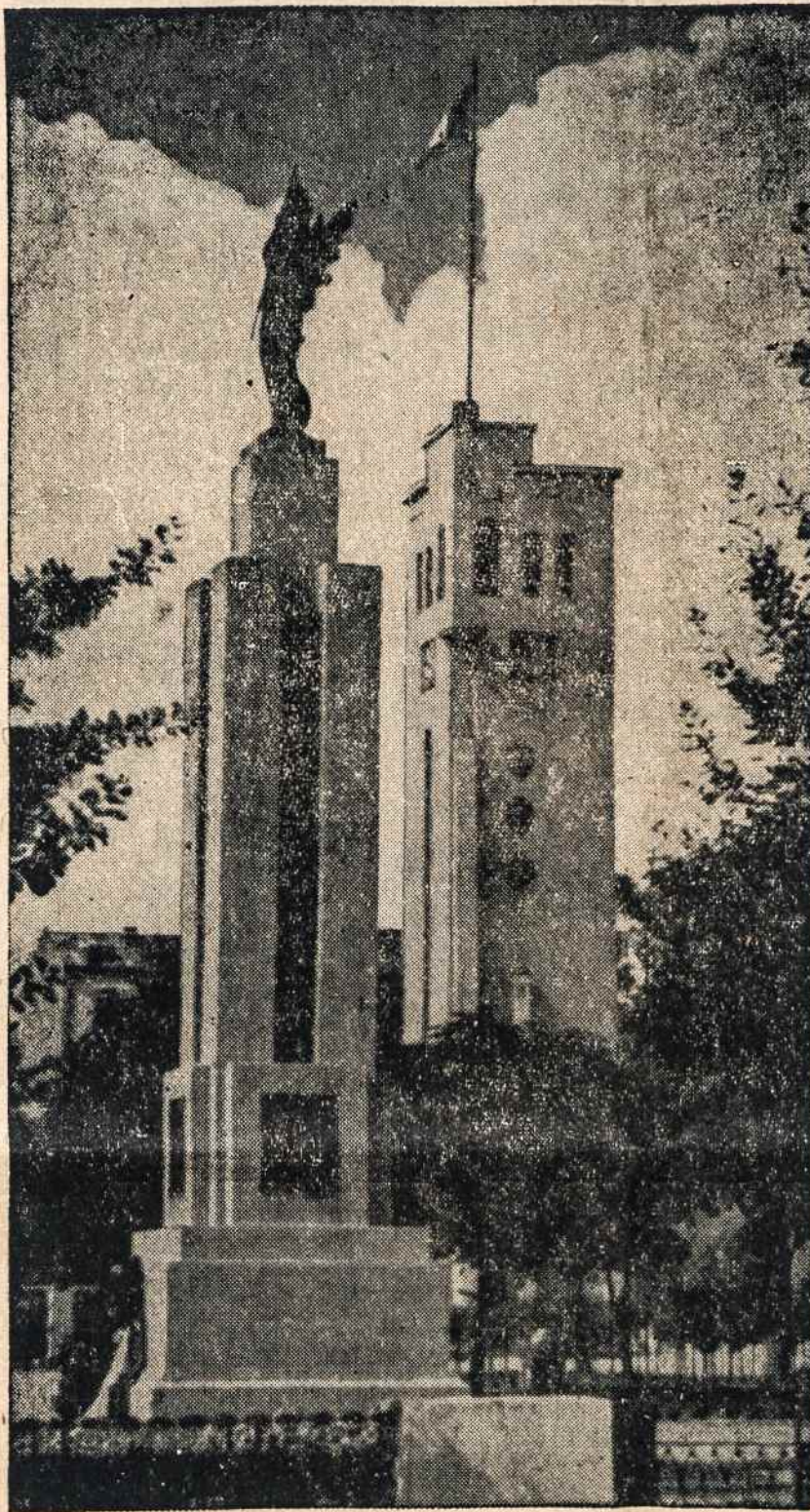
Londonas — Vasario 14 d., Maskvoje, Sovietų Ru- sija ir komunistinė Kini- ja pasirašė 30 metų drau- giškumo, susivienijimo ir savitarpinės pagalbos sutartį. Pasirašiusieji sako, kad susitarimo tikslas yra "prieš bet kokį japonų imperializmo atgimimą". Tačiau iš pasakymo "bet kurią kitą valstybę" yra

suprantama, kad taikoma Jung. Valstybėms. Sovietų Rusija pažadėjo duoti \$300,000,000 kredito komunistinei Kinijai. Kini- ja galės pirkti reikme- nių dirbtuvėms ir geležin- keliams. Kasmet gaus penktą dalį kredito per penkis metus. Kinija tu- rės išmokėti Rusijai skolą per 10 metų ir dar mokėti procentus arbata, ža- liava, pinigais (kiniečių pinigais) ir Jung. Valsty- bių doleriais.

SIAMĖ NUMERYJE:
Vyriausio Lietuvos Išlaisvi- nimo Komiteto atsišaukimas • Prof. Kun. St. Ylos — ŠEŠIO- LIKTOJI VASARIO • Gen. Grigaliūno - Glovackio — PRI- SIMINIMAS IŠ 1919 M. • Kan. J. Tumo - Vaižganto — AŠ MYLIU LIETUVĄ • Pla- tus korespondencijų skyrius.

Pažymėtina, kad pagal sutartį Rusija gavo kon- cesijas Mandžūrijoj. Su- tartis įsigalios pasirašius taikos sutartį su Japonija arba ne vėliau 1952 m. pa- baigos.

Laisvės Statula ir Karo Muziejaus bokštas

Čia skambėdavo Amerikos lietuvių dovanotas Laisvės var- pas: "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės ne- vertas, kas negina jos!"

JUNG. VALST. GYNYBA PACIFIKE

Washington — Jungti- nių štabų vadai, sugrįžę iš 10 dienų inspekcinės kelionės Japonijoje ir Pa- cifiko bazėse, spaudos konferencijoj pareiškė, kad mūsų gynybos pajė- gos Pacifike yra puikios. Jungt. štabų vadai laike savo inspekcijos kreips y- patingo dėmesio į įrengi- mus Alaskoje, Japonijoje, Okinavoje, Gamoje ir Ha- vajuose.

Generolas Bradley pa- reiškė, kad Amerikos lai- vynas Pacifike gali sek- mingai pasipriešinti bet kokioms sovietų povand- niųjų laivų atakoms. Ge- nerolas MacArthuras yra vyriausioju visų jūrinių pajėgų vadu, kurios yra jo administruojamoje er- dvėje.

Komunistas ištraukė tūzą

Bexhill, Anglija — Da- bar Anglijoje yra pats i- karštis. Kaip žinoma, par- lamento rinkimai bus va- sarario 23 d. Visų partijų kandidatai peršasi pili- ečiams. Kai susirinko ke-

turių partijų kandidatai, kiekvienas norėjo pirmiau kalbėti. Susitarė kelti Jung. Valstybės daro lai- mėjo — jis ištraukė tūzą.

Jung. Valstybės yra šnipų rojus

Stamford, Conn. — Leit- gen. Leslie R. Groves pa- reiškė, kad Jung. Valsty- bės yra kaip didžiulis siurblys, kuris "sutraukia užsienio šnipus". At- sakydamas į klausimą, ką Jung. Valstybės daro su savo šnipais Rusijoje, leit. Groves atsakė: "Aš neži- nau, kiek mes turime ten šnipų. Nėra taip lengva veikti Rusijoje, kaip Jung. Valstybėse. Rusija turi geležinę uždangą..."

VOKIETIJOS ATSTOVAS AMERIKAI

Frankfurt, Vokietija — Vakarų Vokietija pasky- rė savo atstovu Jung. Valst. Dr. Hans Schlan- ge - Schoeningen, 63, žė- mės ūkio žinovą, kurį Hit- leris smerkė kaipo "žė-

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto žodis visiems lietuviams

LIETUVIAI,

Vasario 16-toji — Lie- tuvos nepriklausomybės atstatymo — dieną yra visiems mums tautinės dvasios pakilimo diena. Šią dieną visi mes: ir tie, kurie prieš dešimtis me- tų yra Lietuvą palikę ir jos nematę, kokia graži ir miela ji buvo savosios laisvės dienomis, ir tie, kurie Lietuvą pažįsta jau tik iš savo tėvų, ir tie, kurie, kad išvengtų ver- go mirties, pasirinko Va- karų Europos griuvėsius, Kanados miškus, Jungti- nių Valstybių fabrikus, Kolumbijos, Venecuelos, Brazilijos, Argentinos, Australijos, Naujosios Zelandijos nauja kūrį vargą, ir tie mūsų kraujo broliai, kurie siekia savo tėviškes įglausti ir išlais- vintosios Lietuvos sienas, — visi mes Vasario 16- tąją dieną stipriai pasi- juntame tarpusavy bro- liai, tos pačios motinos vaikai.

Sitoji tautinė brolybė, tokia akivaizdi didžiąją mūsų tautos laimėjimų dieną švenčiant, turi būti išblaškyti, bet tautinės mumyse nuolatos gyva. Ji mus juo tvirčiau turi surišti tarpusavy dabar, kai ten, Tėvynėje, "dieną naktį nenutyla šurpi ka- pų, kalėjimų, kančių rau- da", kai ten, Baltijos pa- jūryje su pragarišku įni- rtimi siekiama išnaikinti senoji tauta, išsklaidyti, kad neliktų lietuvių prie lietuvių. Štandieną tauti- nei brolybei mes esame į-

Suglauskime eiles, sujunkime savo pastangas, suderinkime savo žygius

pareigoti mūsų tautos šventosios rezistencijos ir tūkstančių nežinomųjų didvyrių aukos. Tik gyva ir veikli mūsų tautinė brolybė gali padaryti mus vertus klajūno lazda par- nešti į išlaisvintą Lietu- vą.

Išlaisvintoji Lietuva! Atviru žvilgsniu stebėda- mi šurpų žemės kamuo- lio žaidimą, mes regime nepriklausomosios Lie- tuvos prisikėlimą ir tiki- me mūsų grįžimu. Mes ži- nome, kad Lietuvos ateitį lemia pasaulio susidūri- mas ir mūsų pačių pa- stangos. Todėl, apveikę sunkias įsikūrimo ir as- meninio gyvenimo sąly- gas, suveržkime tvirčiau tarpusavy ryšius. Mūsų nedraugų pastangos mū- sų tautą nuo žemės veido nušluoti tebus sutiktos galingo visų pasaulio lie- tuvių pasiryžimo: Lietu- vių Tauta mumyse gyva bus per amžius. Ir mes, nors per visą žemės rutu- lį išblaškyti, bet tautinės brolybės ryšiais į vienin- gą Pasaulio Lietuvių Ben- druomenę susijunge, su- darysime neįveikiamą lie- tuvybės tvirtovę ir mūsų šauksmas dėl okupanto Lietuvoje vykdomo mū- šio brolių žudymo turės patimū siekiama išnaikinti pakad neliktų lietuvių prie lietuvių. Štandieną tauti- nei brolybei mes esame į-

Į Lietuvos priešų prasi- šventosios rezistencijos ir manymus apie lietuvių teatsako mūsų kiekvieno pareiginis darbas, paliu- dydamas, kokie garbingi ir taurūs yra Lietuvių Tautos vaikai, teatsako mūsų kultūriniai pasiro- dymai, apreikšdami sve- timiesiems mūsų tautos kūrybinį genijų.

Trisdešimt antrąsias Lietuvos Nepriklausomy- bės metines švenčiame mūsų tautos genocido ženkle. Tačiau ir pro šitą baisų mūsų tautos naikini- mo vyksmą prasiveržia nepalaužtas tautos noras ir pasiryžimas gyventi. Todėl su viltim žvelgiame ateitin.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pastatytas Lietuvos iš- laisvinimo veiklai vado- vauti ir Lietuvių Tautai nuo sunaikinimo ginti, šią iškilmingą Liet. Nepri- klausomybės šventės die- ną sveikina visus pasaulio lietuvius, kvie s d a m a s tvirčiau suglausti savo eiles, sujungti savo pa- stangas ir suderinti savo žygius, kad mūsų pasiry- žimai taptų galinga prie- monė bendram siekimui — prikelkti Lietuvą mūsų!

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
Tremtyje, 1950 metų
Vasario 16-tąją dieną.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

- ★ Kinijoje apie 70% šiemet rodomų filmų bus sovietinės kilmės. Tos sovietinės filmos bus pritaikintos kinų kalbai. Kinų komunistinė filmų bendrovė turės perdirtbti 26 tokias filmas.
- ★ Jungt. Valstybės yra pasiryžusios kiekvienu momentu tartis Jungt. Taut. organizacijoje su Sovietais atominės energijos kontrolės klausimu. Jung. Valst. ir toliau remia atominės energijos kontrolės Barucho planą, tačiau sutinka diskutuoti ir kitokius pasiūlymus.
- ★ New York Times cituoja prezidento žodžius, kuriais jis išsireiškia, jog nėra didesnės vilties, kad bū- tų galima susitarti su sovietais. Tuo mažesnė esanti viltis, kadangi Rusija laikosi užsitrenkusi duris bet kokiems susitarimams su Jungt. Valstybėmis.
- ★ Prezidentas Trumanas paskyrė resp. Summer Pike Atominės Energijos Komisijos pirmininku. Jis užima pasitraukiančiojo Lilienthal'o vietą šioje ko- misijoje ir vadovaus atominės srities darbams, padidėjusiems sąryšyje su vandenilio bombų gamyba.
- ★ Riaušės Pietinėje Afrikoje. Johannesburg miesto vietiniai gyventojai vėl sukilo prieš valdžią. Vieti- niai gyventojai nepatenkinti, kad jie yra išskiriami iš kitų. Riaušinkai padegė 5 krautuves, akmeni- mis svaidė į automobilius ir sužeidė keliolika asmenų.
- ★ Shreveport, La. — Viesulas ir liūtys padarė daug nuostolių Texas ir Louisianos valstijos šiaurėje. Žu- vo 38 žmonės, sužeista apie 200.
- ★ Belgradas, Jugoslavija — Maršalo Tito oficialus laikraštis tvirtina, kad Bulgarijoj rasta uranumo, kuris yra pagrindinė medžiaga atominių bombų ga- minimui. Sakoma, kad Sovietų Rusijos vergai apsta- tyti sargybonis kasa tą uranumą ir veža į Rusiją.

Vasario Šešioliktoji

Stasys Yla

Viena diena kartais slepia savy ištisus tautos gyvenimo šimtmečius. Ilgai trukusios kovos kartą apvainikuojamos pergale. Toji diena, kurią ši pergalė įvyksta, pasidaro istorinė, atmintinė, simbolinė. Mūsų tautai tokia diena yra Vasario 16-toji.

123 metus Lietuva nešė rusų pavergimo jungą, tačiau tautinė lietuvių sąmonė negeso ir laisvės valia nesilpo. Ji prasiveržė dviem sukilimais, 20 metų trukusia kova dėl lietuviškų kryžių, 40 metų — dėl spaudos. Toji laisvės valia sukūrė Kražių, Kenstaičių, Žemaitkiemio kovas dėl savųjų bažnyčių. Tų visų įvairialyčių kovų galutinio vaisiaus niekas iš anksto negalėjo pramatyti. Niekas negalėjo užtikrinti, kad kraujo ir gyvybės aukos bus vainikuotos laimėjimo. Niekas negalėjo pramatyti, kuria forma, kuriuo būdu ir kada tai įvyks. Trylika metų prieš galutinį apsisprendimą dar galvota apie tautinę autonomiją. Prieš metus dar svarstyta risti su nauja svetimųjų globa. Tik 1918 metų vasario 16-tąją įvyko tai, ką trumpai vadiname galutiniu ir neatšaukiamu tautos apsisprendimu. Tautos valia buvo pakankamai tikra ir tvirta pasisakyti už visišką nepriklausomybę. Tuo būdu Vasario 16-toji įeina lietuvių istorijon kaip tautos valios subrendimo apvainikavimas.

Pavergėjas (Rusija) buvo šimta kartų stipresnis kaip mes. Šitas jėgų santykis nežadėjo lietuvių tautai daug vilčių nusikratyti svetimu jungu. Realūs politikai, stebėdami mūsų kovas iš šalies, visai pagrįstai laukė naturalios mūsų mirties. Tačiau niekas negalėjo apskaičiuoti mūsų tautos tikėjimo į savo laimėjimą ir pasiryžimo jį pasiekti. Tautos tikėjimas ir ryžtas buvo didesni kaip pavergėjo jėga. Mūsų tauta jautė savo galybę, kuri buvo teisės ir teisingumo galybė. Ji matė pavergėjo skriaudas ir tai laikė jo silpnybe. Tikėjimas į gėrio pergalę davė tautai jėgos tęsti savo nelygią kovą iki galo. Vasario 16-tosios aktu buvo įrodyta pasauliui moralinės jėgos persvara prieš fizinę jėgą. Vienų skepticizmas, kitų neteisė turėjo nusilenkti prieš tikėjimą į teisingumą, prieš mūsų teisę.

Nūnai Vasario 16-toji mūsų tautai yra praeities diena. Savo istorinėmis aplinkybėmis ji nebesi kartos. Tačiau ji lieka ir visada liks dabarties ir ateities diena — kaip kovų simbolis, kaip teisės ir teisingumo laimėjimo švyturys, kaip vieningos tautos valios stebuklas, kaip kruvinas tautos aukų įprasminimas.

Lietuvis, kur jis bebūtų, nenustos kovoje, kol Vasario 16-tosios aktas vėl bus padėtas jo tautos gyvenimo pagrindan, kol bus laimėta tauta.

jimas į teisingą laisvės kovą — plėtėsi kaip kokia banga ir įsiūbavo visą tautą. Išaugo daug kovos branduolių ne tik savame krašte, bet ir svetur — Rusijoje, Lenkijoje, Prūsijoje, J.V, Šveicarijoje ir kt. Jie skyrėsi amžium, išsilavinimu, pažiūromis, tačiau visi, kaip orkestro muzikantai, sekė vadovaujančios valios ženklus. Ši vadovybė pradėjo telkėsi apie spaudos žmones, paskum apie atskirus komitetus, pagaliau perėjo į Tautos Tarybos rankas. Tik sutelkta ir vieninga valia galėjo kalbėti į visą tautą ir visos tautos vardu. Ir šitoji valia prabilo Vasario 16-tąją dieną, paskelbdama Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Tuo būdu Vasario 16-toji diena pasidarė vieningos tautos valios apvainikavimas.

Visi ryšiai, kuriais mūsų tauta buvo prievarta susieta su kitomis tautomis, Vasario 16-tosios aktu buvo nutraukti. Visoms laisvoms tautoms, kaip sesėms, ir visoms vergusios ar bandžiuisioms iš naujo pavergti buvo šitai paskelbta. Tačiau pasaulis neskubėjo pripažinti šitos teisės, o artimieji kaimynai pakėlė prieš Lietuvą kalaviją. Neuztėko kruvinų ir kietų aukų, kurias Lietuva sudėjo iki nepriklausomybės paskelbimo. Reikėjo jų, nemažiau kruvinų ir kietų, ir nepriklausomybę paskelbus. Dėl to pirmosios Vasario 16-tosios akto metinės nebuvo taikios ir džiugios. Savanorių ir pašauktųjų kraujas, liejamas trijuose frontuose per ištisus ketveris metus, turėjo užtampuoti mūsų tautos laisvės valią ir patikrinti jai taiką. Vasario 16-tosios aktas turėjo būti papildytas nauju įsipareigojimu: tas laisvės nevertas, kas negina jos!

Nūnai Vasario 16-toji mūsų tautai yra praeities diena. Savo istorinėmis aplinkybėmis ji nebesi kartos. Tačiau ji lieka ir visada liks dabarties ir ateities diena — kaip kovų simbolis, kaip teisės ir teisingumo laimėjimo švyturys, kaip vieningos tautos valios stebuklas, kaip kruvinas tautos aukų įprasminimas.

Lietuvis, kur jis bebūtų, nenustos kovoje, kol Vasario 16-tosios aktas vėl bus padėtas jo tautos gyvenimo pagrindan, kol bus laimėta tauta.

Šitas tikėjimas — tikėtai laisvė.

Paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę Karo Muziejaus sodelyje Kaune.

LIETUVA BRANGI

Lietuva brangi, mano tėvynė, Šalis, kur miega kapuos didvyriai! Graži tu savo dangaus mėlyne, Brangi, nes daugel vargų prityrei.

Kaip puikūs slėniai sraunios Dubysos, Kalnai, lyg rūtom miškais žaliuoja; O po tuos kalnus sesutės visos Griaudžiai malonias dainas dainuoja.

Ten susimąstęs tamsus Nevėžis — Kaip juosta juosia žaliąsias pievas; Banguoja, vagą giliai išrėžęs, Jo gilia mintį težino Dievas.

Kaip linksma sodžių, kai vyturėlis Jaukiai pragysta, aukštai iškilęs; Ar saulė leidžias, ir vakarėlis Ramumą neša, saldžiai nutilęs,

Graži tu mano, brangi tėvynė, Šalis, kur miega kapuos didvyriai! Ne veltui bočiai tave taip gynė, Ne veltui dainiai plačiai išgyrė.

Pavergtoje Lietuvoje

Bolševikų pareigūnais vagys

Gižų (Vilkaviškio aps.) tarybinio ūkio vedėjas Valaitis savivališkai dieną naktį jodinėdamas veisliniu ūkiu erzilu, taip jį nuvarė, kad tas prisiejo į nuostolius nurašyti. Nuostolius jis šėrė tarybinio ūkio grūdais. Ir įvairių kitų nesąžiningumų vedėjas Valaitis daug pridirbo. Nors revizija visai tai patvirtino, bet Valaitis liko "sausas", nes jis didelis komunistas.

Šilutės pieninės vedėju paskirtas rusas Rutkovas savo tarnybinių padėčių taip puikiai savo asmens reikalams panaudojo, kad pagaliau ir pačiai partijai jau nepatiko ir jis buvo išmestas. O "Tiesa" parašė, kad jis negaus daugiau tokios pelningos tarnybos.

Baltijos kraštų administracijos surusėjimas

Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje nuo 1950 m. sausio 30 d. įvesta nauja administracinė tvarka. Valsčių, apskričių ir miestų savivaldybės panaikintos. Jų vietoj bus rusiški rajonai. Latvijoje vietoj 25 apskričių, bus 58 rajonai. Tuo būdu ir savo vietiniu susikirstymu Baltijos kraštai sutapdinami su rusų santarka. Bėt rusai tuo siekia dar toliau. Naujiems rajonams vadovus jie duos rusus, kurie

Maskvos ministerijų igaliojiniai vietose. Jie viską spręs, o vietiniai komitetai turės tik jų nurodymus vykdyti. Latvijai tokių igaliojinių jau paskirta 240. Iš vienos pusės karinių įtaisymų statyba, iš antros — galutinis Baltijos kraštų bet kurio savarankumo, bet kurio skirtingumo nuo Rusijos, naikinimas yra būdingiausi reiškiniai šiuo metu Baltijos kraštuose.

Nenori dainuoti maskoliams

Okupantai yra užplanavę surengti Lietuvoje 1950 m. dainų šventę, kurią nori sutraukti 30,000 dainininkų. Nors partija ir valdžios įstaigos labai ragina ruošti tai maskoliškų dainų šventei, tiesiog spauste spaudžia, tačiau, kaip "Tiesa" pastebi, darbai daug kur vyksta nesklaidžiai. Reikėja gaunanti laišku, kuriuose "skaitytojai" tiesiog kelia susirūpinimo dėl dainų šventės pasisekimo. Daugelio apskričių ir valsčių švietimo skyrių bei mokyklų chorai, apskričių kultūros namai ir meno darbuotojų prf. sąjungos nieko kitu neužsiima, kaip tik šokių rengimu. Negeriau esą ir Kaune.

Taigi lietuviai, kurie labai myli dainas, nenori dainuoti okupantams ir dar jų kompozitorių sukurtas dainas.

Padėtis Pabaltijy

Iš Estijos darbininko, pakliuvusio į Svediją, patirta kai kurių smulkmenų, kurios patvirtina ir papildo lig šiol turėtas žinias. Nuo Leningrado į Taliną pajūriu nutiesta antra geležinkelio linija. Susisiekimą tvarką rusės milicininkės. Talinas pavestas kariniu rusų miestu. Jo pusė gyventojų — rusai. Rusai gerai aprenkti, vietiniai gyventojai jau labai suskurde. Trys ketvirtys visos Estijos dirbamos žemės jau sukolhozinta. Kur dar likęs privatinis ūkis, jis turi pyliavos duoti 350 kilogramų kviečių ir rugių nuo 1 ha, 300 avižų ir miežių nuo 1 ha ir 1000 klg bulvių. Už kiekvieną karvę turi duoti 350 klg pieno ir 50 klg jautienos, 210 klg kiaulienos; nuo kiekvienos vištos — 150 kiaušinių. Už pyliavas valstybė moka: už 1 klg kviečių ar rugių — 10 kapeikų, o iš sandėlio parduota 1 klg po 5 rublius; už bulves moka 4 kapeikas, o parduoda po 1 rublį; už kiaulienos 1 klg. moka 16 kapeikų, o parduoda po 35 rublius. Kai visas reikalingas pyliavas išpila, tai likutį gali parduoti rinkoje, tik turi gaut leidimą, kuris kaštuoja 150 rublių. Darbininkas per mėnesį uždirba 350 iki 400 rublių vidutiniškai.

Rygoj sutelktos rusų įstaigos visam Pabaltijui. Pagrindinė kalba gatvė — rusų. Rygoj esą apie 1 milijonas gyventojų. Latvijoje kolchozacija baigta. Ūkininkai, turėję 30 ha, į kolchozus nepriimti, deportuoti. Karo pramonė dirba gerai. Rengiasi karui. Karo belaisviai, iš kurių gautos šios žinios, už paskutinius dvejus darbo metus gavo atlyginimo 50 rublių. Dėl to jie net geriau gyvena kaip vietiniai gyventojai. Jei anksčiau vietiniai gyventojai gelbėjo nuo bado belaisvius, tai paskutiniaisiais metais prieš belaisvių stovyklų renkas vaikai, prašydami belaisvių duonos.

Kovoti už Lietuvos išlaisvinimą ir Nepriklausomybę yra visos lietuvių tautos ir visų lietuvių, kur jie bebūtų, švenčiausia pareiga. Prof. M. Krupavičius,

Gubernatorius Pastore paskelbė Republic of Lithuania Independence Day

Rhode Island valstijos Gubernatorius John O. Pastore proklamavo Vasario 16 — Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės Dieną ir ragino visus tos valstijos piliečius remti mūsų tautos kovą dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Štai proklamacijos tekstas:

Lithuania was once a great Country, stretching from the Black Sea to the Baltic, a land of glory and power, with strong national traditions and a rich culture, their language, the oldest living tongue in Europe. Thirty - two years ago, after being under Czarist Russia since 1795, Lithuania declared her independence to the outside world, but the small Republic during two World Wars has been overwhelmed.

Today Lithuania has been unjustly absorbed within the Russian Orbit. Her people have been scattered, many now in Siberia, and those now in the small, impoverished remaining land are enslaved by oppressors and inhumanly persecuted.

In the United States of America there are more than 2,000,000 persons of Lithuanian descent. The government of the United States has not recognized the absorption of this Country by Russia. This is why Lithuanians everywhere are not without hope. They feel that inttime a human world will be aroused to action for the eventual restoration of the Country's independence; AND NOW, THEREFORE, DO I, JOHN O. PASTORE, GOVERNOR OF THE STATE OF RHODE ISLAND AND PROVIDENCE PLANTATIONS, PROCLAIM THURSDAY, FEBRUARY 16, 1950, AS

REPUBLIC OF LITHUANIA INDEPENDENCE DAY, asking our citizens to put themselves in the position of citizens of this small Nation, who are now without independence, and upon this special day of celebration to give heed to the cause which is being publicized, in order that interest and sympathy may hearten all Lithuanians in their struggle for liberty.

IN TESTIMONY WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the seal of the State to be affixed this 3rd day of February, in the year of Our Lord, one thousand nine hundred and fifty of Independence, the one hundred and seventy-fourth.

JOHN O. PASTORE Governor

IR BALTIMORĖJE "LIETUVIŲ DIENA"

Baltimore, Maryland, miesto mayoras Thomas D'Alesandro, Jr. taip pat proklamavo Vasario 16 — Lietuvos Respublikos Dieną, stipriai pabrėždamas, kad Lietuva laikinai neteko Dievo duotos teisės — nepriklausomybės ir laisvės ir ragina visus piliečius rimtai įvertinti Lietuvos ir lietuvių kultūrinės įnašas ir pagelbėti jai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Lietuva priimta į Europos sąjudį

1950 m. sausio 20-21 d. Londone posėdžiavęs Europos Sąjudžio Vykdomasis Komitetas nutarė priimti į sąjudį Lietuvą, Latviją ir Estiją. Sąjudžio taryboje visi trys kraštai turės atskirus atstovus, sąjudžio vykdomajame komitete bus atstovaujami vieno.

Siūlo tartis "Trims Didiesiems"

Edinburgh, Škotija — Winston Churchill siūlo šaukti trijų didžiųjų valstybių konferenciją ir padaryti tarp vakarų ir rytų paliaubas. Mat, Winston Churchill yra įsitikinęs, kad jo partija laimės rinkimus ir jam tektų dalyvauti trijų didžiųjų konferencijoje.

Prel. M. Krupavičius

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Vykdomosios Tarybos pirmininkas.

Naujosios Anglijos Apskr. Lietuvių Katalikų Metinis Seimelis

Š. m. vasario 22 d. South Bostone, Šv. Petro lietuvių parapijos svietinėje, įvyksta Naujos Anglijos A.L.R. Kat. Federacijos Seimelis. Iš ryto 9 val. Šv. Petro bažnyčioje šv. Mišios ir pritaikintas pamokslas. Po pamaldų pusryčiai. Posėdžiai prasidės 11 val.

Federacijos skyriai ir katalikiškos organizacijos, raginami prisijusti skaitlingas delegacijas. Taip pat kviečiame mūsų katal. inteligentiją ir atvykusius iš anapus Atlanto brolius ir seses.

Dvasios Vadas Kun. J. Vaitekūnas
Pirm. A. Daukantas
Sekr. B. Jakutis.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsieny metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	\$3.50

DARBININKAS

866 West Broadway, South Boston Mass
Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Per aukas ir pasišventimą

Gimtajame krašte ir svetimoj šalyj visa mūsų tauta sunkiai kenčia. Vieni yra pavergti ir žudomi, kiti išblaškyti ir didžiai susirūpinę savo tautos likimu. Sunkiausia, kad aiškiai nesimato, kaip ir kada pasiliaus tas lietuvių tautos naikinimas. Galima būtų visai nusiminti, jei mūsų neguostų viltis ir nestiprintų didžiųjų kovotojų Vasario 16 d. palikimas.

Minime Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą net ir sunkiausiomis dienomis, nes tai mūsų stiprybės versmė. Vasario 16 dienos aktas išreiškia mūsų nusistatymą, kuris atitinka visų geros valios žmonių siekimus. Jis buvo ir tebėra reikšmingas ne mums vienims. Jis reiškė ir tebėra reikiama laisvą, neišprievartautą valią milijonų žmonių, kurie jau po pirmojo karo nepripažino tautų santykiavime vietos prievartai ir terorui, nepripažįsta ir po antro karo. Šiandien žmogaus laisvė dar labiau pabrėžiama. Tarptautinėmis sutartimis ieškoma pagrindo teisingiems ir demokratiškiems santykiams nustatyti, nors tatau ir nenusietai iš karto. Taip yra dėlto, kad daugumas tautų kenčia ne tiek dėl savo geopolitinės padėties, kiek dėl to demoniško, kuris yra mus apnikęs. Karas neįstengė šito blogio pašalinti, ir štai lietuvių tauta kenčia kaip kovotoja už žmogaus laisvę ir už tautų išsivadavimą. Kaip po Vasario 16 mūsų tauta laisvę laimėjo tikrai "per aukas ir pasišventimą", taip ir dabar tikime tik tuo būdu Lietuvą išsilaisvinsiant. Žymi šitos aukos dalis atitenka, lietuviams laisvam pasaulyje. Būdami išblaškyti po svetimus kraštus, mes turime atstovauti sava tautai, kuri ir savo kultūra ir savo siekimais ugde žmoniškumą ir tuo atžvilgiu niekam nenusikalto. Tai duoda mums tiesos bei pagrindo netylėti dėl daromos mūsų tautai skriaudos. Kad ir maža esame tauta, bet tauri ir garbinga. Jos niokojimas yra nusikaltimas žmoniškai, kuri visa siekia teisingos laisvės ir nemeluotos demokratijos. Demokratiškasis Vasario 16 aktas kaip tikrai iškelia tuos pačius tautų laisvės principus, kurie įrašyti yra Atlanto Chartoje ir kuriuos dažnai pabrėžia Vakarų kultūrą atstovaujancios didžiosios valstybės. Esame laimingi, kad būdami laisvam pasaulyje, galime ir privalome ginti savo tautą pačiu savo gyvenimu, žodžiu ir darbu. Gerai žinome, kad negali palikti visą laiką taip, kaip dabar yra, bet paties laiko apskaičiuoti negalime. Šita nežinia skatina mus turėti ištvėmės ir pasiryžimo skverbtis ir pro sunkiausias kliūtis. Tai yra, nepasiduoti jokiam gundymui ir nusiminimui, iš kur jis mus būtų. Su kiekviena diena ir su kiekviena kliūtimi turi ne mažėti, o didėti mūsų sutarimas, mūsų budrumas ir apdairumas.

Vasario 16 mums primena, kad jos aktas buvo rašytas, tiesa, plunksna, bet įgyvendintas savanorių aukomis. "Per aukas ir pasišventimą laisvę laimėjome", tik tuo būdu tikime ir vėl Lietuvą išsilaisvinsianti, jei tikrai dėl jos aukosimės, nuolat būdėdami ir kur bebūdami.

Dievas neapleidžia smilgos palaužtos
Ir benamio paukščio, ištikto audros
Neapleis ir mūsų tėviškės mielos —
Čia Marijos žemė ir vaikai mes jos.

Lietuvių Partizanų Giesmė

Šauksmas iš Nemuno šalies

"O Nemune, tavęs pailgo mūsų
Pavargę akys ir liūdna širdis,
Pavargę akys žvelgia Kauno pusėn,
Širdis neranda tėviškės žvaigždės".

— B. Brazdžionis

Esu nežinomas Lietuvos kareivis. Nesvarbu kuriame kaime gimiau, nei kuriame kovos lauke kritau ir paaukojau savo gyvybę ant laisvės aukuro. Svarbu tikrai žinoti, kad dėl laisvės gyvenau, už laisvę kovojau, ir už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvau.

Prie mano paminklo Kauno mieste, kasmet vasario 16 d. susirinkdavo broliai ir sesės, apvaikščiiodami Nepriklausomybės šventę. Iškilmingose apeigose pagerbdavo mane ir kartu mano žuvusių brolius. Prie to paminklo, sudėto iš akmenų iš visų Lietuvos kraštų ir karės laukų, jokių iškilnių šiemet nebus.

Iš Laisvės Bokšto ne skambės skardus trimto balsas. Lietuvos trispalvė nenusileis, užgrojus "Marija, Marija"; iškilmės neužsibaigs Lietuvos Himnu. Kremliaus tironas tą vėliavą sudraskęs, kareiviaus šaudęs ar Sibiran tremęs, dabar gedulo maršą groja mūsų tautai. Ar galite tai pakęsti?

Aš savo uždavinį atlikau; kaina sumokėjau. O jūs, broliai ir sesės tremtyje, — jūs broliai ir sesės Amerikoje ir svetimoje šalyse, — jūsų darbas dar neužbaigtas. Laisvė ir nepriklausomybė dar neiškovota. Nesakykite: "Kas mums darbo? Vargų ir bėdų ir mes turime. Savęs reikia žiūrėti. Lietuva toli; mūsų giminės ten seniai gal mirė; nieko nepažinome. Ir Stalino agentai knisa iš po pamatų Amerika. Mums čia reikia gintis".

Vytauto ainiai Amerikoje! Jūs šalis dar laisva. Jūsų vėliava vis dar plevėsuoja. Dievas vis dar laimina jūsų tautą. Bet jūs broliai — sesės lietuviškai šaukiasi pagalbos. Tas pats kraujas teka jūsų gyslomis; bendra kalba jungia jus ir juos; tos pačios nepaliečiamos teisės — kurių tarpe yra gyvybė, laisvė ir laimės siekimas — riša jus su jais.

Argi mes nevalgėme

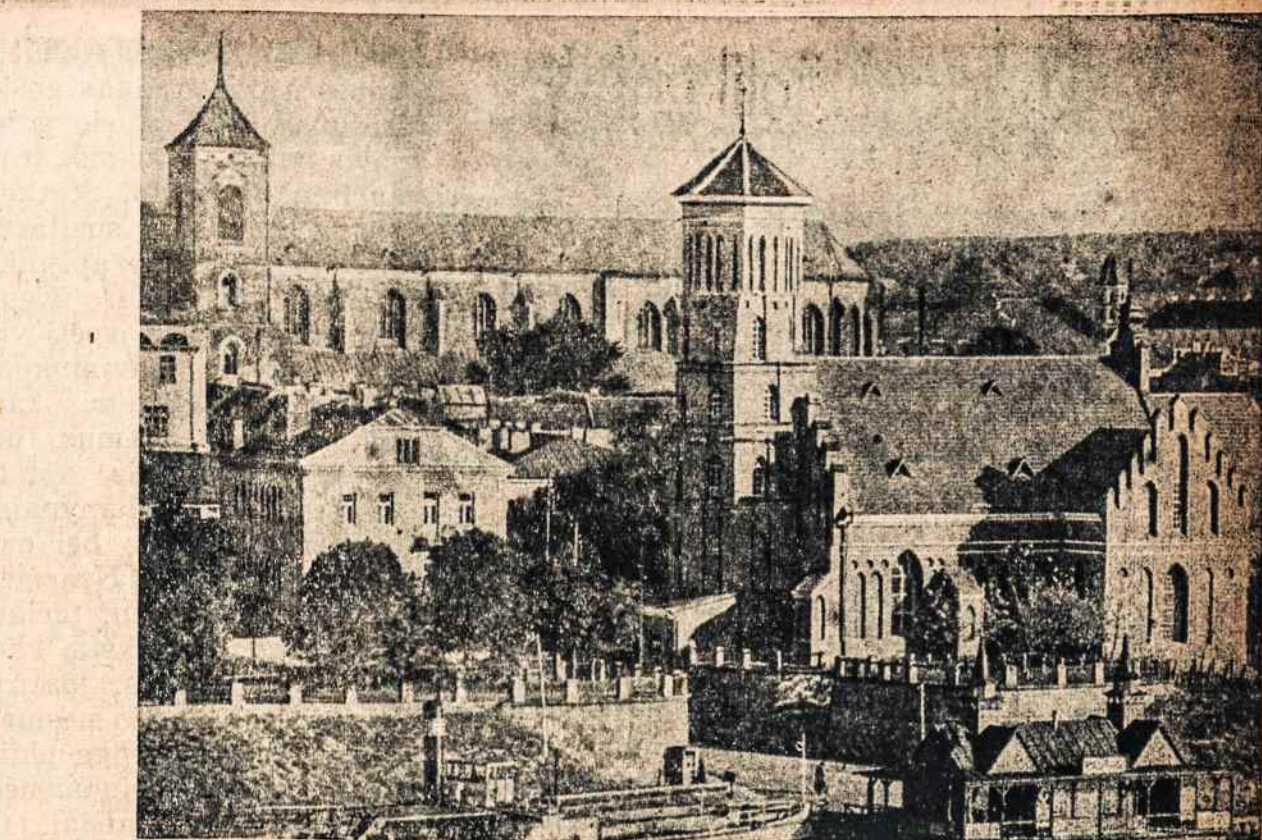
Duonos prie to paties Stalo kaip ir jūs? Argi mes nevieni Kristuje? Juk nėra tautinių ribų prie Dievo Stalo; nėra tautybių skirtumas prie Tabernakulo. Todėl mes visi esame vieni Kristuje.

Ir kai balsas iš urvo Lietuvos girioje sušunka: "Esu alkanas", arba balsas iš lagerio Siberijoje dejuoja: "Esu kalėjime", kaip gi galite Kristui atsukti kurčią ausį? Argi Jis nesako: "Iš tikrųjų sakau jums: kiek kartų jūs tai padarėte vienam šitų Mano mažiausių brolių, Man padarėte".

Esu nežinomas Lietuvos kareivis. Mano darbas jau pasibaigė. Laisvės žibintuvą nešiau, kol galėjau. Dabar iš mano rankų jis jau iškritęs. Jūs jį neškite, ir aukštyn iškelkite, kad neužgestų raudono rojaus tamsybėse.

Sutelkite jėgas, suglauskite eiles, rikiuokitės, melskitės, ir pasiaukokite! Vardan Kristaus, tremti Egiptan, ciesorių ieškoto ir neprietelių nukryžiuoto, aukokite drabužių, maisto ir maldų mano likusiems broliams tremtyje ir Lietuvos miškuose.

Tai darykite, ir ramiau ilsėsiu tėvynės žemėje, nes čia gimiau, čia kovojau ir kritau:

Vytauto bažnyčia ir katedra Kauno senamiesty

Aš myliu Lietuvą

— Aš mylėjau (ir myliu) Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas.

— Aš gerbiau (ir gerbiu) jos vardą, kurį smaugėjai braukė iš žemėlapių, iš šnekamosios kalbos, iš valstybinių dokumentų.

— Gerbiau (ir gerbiu) Jos ženklą — Vytį, kurį išvydė, kilo prieš mane, kaip prieš insurgentą, visos pragaro, tikriau — žadaru galybės.

Ir tariau sudie berželiams,
Ir tariau sudie klevams,
Ir tariau sudie kapeliuos
Ilsintiems tėvų tėvams.
Ir kai žemė sudejavo
Visame tėvų krašte,
Man iš tolo pamojavo
Obelėlė šakute."

— Aš nesiklausiau (ir nesiklausiu), ar kas man leis mylėti Tėvynę, meluoti ją ir laikyti savo širdidžiavimas.

— Aš nesiklausiau (ir nesiklausiu), ar kas man rašė, kad ji buvo tokia mažutytė, nevaizdi, išplestomis teisėmis ir turto nabagė, jog lengvai tilpo širdyje.

Tada niekas nepavydėjo man tos mano mylimosios, niekas su manim dėl jos nesivaržė, nes tai buvo — nabagė.

Niekas man neprikišo, kam aš savo pagarbą rodu Jos ženklą — Vyčiui, kol tą ženklą sagsčiausi į rankoves ar kaklaraiščius.

Tik aš mylėjau (ir myliu) Lietuvą ir gerbiau (ir gerbiu) Ją ne už vieną tuščią vardą ir ne už skaisčias jos istorijos tradicijas, iš kurių aš sėmiausi (ir semiuosi) teisės ir pagaldėjimo mylėti; ne už tai tik, kad ji savo malonumu tiek rašytojų ir ne eilėtuvių į Michigan valstijos ūkius.

Laisvė tai siela, kuri

gaivina mano Tėvynę. Nėra Laisvės — nėra nei Tėvynės, nėra Tėvynės — nebus nei Laisvės, Mylėdamas Lietuvą — myliu Laisvę, kurią tegali man laiduoti nepriklausoma šalis, mano Tėvynė.

Ir mano Tėvynė reali, turi savo vietą pasaulyje, iš kurios jos niekas netesės išstumti. Gali ją smaugti priešai ar broliai apsikabinę, tik visiškai užsmaugti negali, kol nebus visai tautai nukapotos galvos. Ligi tik atsigniaus smaugėjo rankos, tauta žiobtelės gimtojo kvapo ir suuks: tebesu gyva!

Kun. Juozas Tumas-Vaižgantas

Gelbėkime lietuvius

BALF-o 59 skyrius, Haverhill, Mass. atsiuntė BALF-o Centrai auką \$69.00, iš kurių \$19.00 sudaro narių mokesčius, o likusieji \$50.00 skiriami finansuoti pergabenimą 600 lietuvių į Michigan valstijos ūkius.

BALF-o 100-asis skyrius, Brooklyn, N. Y. atsiuntė \$50.00 auką ir laiškėlį, kuriame rašo: — Suprasdami skubų reikalą finansuoti 600 lietuvių ūkininkų atvykimą į Michigan valstijos ūkius, siunčia šiam kilniam bū, visiškai reali. Kūnų pasaulyje aš užimu tam tikrą vietą, ir tos vietos dėkoja už paramą mūsų ūkininkams. Turime vilties, kad ir kitos organizacijos nepamirs šio svarbaus ir skubaus reikalo ir savo aukomis pagelbės 600 ūkininkų atvežimą.

BALF-o Centras širdingai dėkoja už paramą mūsų ūkininkams. Turime vilties, kad ir kitos organizacijos nepamirs šio svarbaus ir skubaus reikalo ir savo aukomis pagelbės 600 ūkininkų atvežimą.

BALF-o Centras

Antkapio užrašas

Balys Rimgailaitis

Nauji laikai senuose posmuose

Lietuvos Nepriklausomybės Aktas gimė ne vienu mostu ir nevien rinktinių jį pasirašiusių lietuvių sąmonėje, bet brendo visoje tautoje nuo pat rusų įsiveržimo į Lietuvą 18 a. pabaigoje. Per visą priespaudos laiką penkios lietuvių kartos savo kovą kraujo ir kitokiomis aukomis atžymėjo kuone visame žemės rutulyje. Iš tikrųjų, tai buvo kopimas į kalną prie laimės žiburio.

Sunkiausioji pakopa buvo aptemusi tautinė sąmonė. Ją buvo aptemdę senieji luominėjų skirtumų amžiai. Svetimieji, ta aplinkybę pasinaudodami, lietuvių buvo nustūmę į baudžiauninkų luomą, vergiškai pririšę prie dvaro žemės, prie darbo. Ponas buvo viešpats, o baudžiauninkas jo daiktas, mašina, žmogiška būtybė be asmenybės. Net toks brangus žmogaus turtas, kaip gimtoji kalba, ponų buvo niekinama, suteršiama lenkiškų, rusiškų, net vokiškų žodžių priemaisio, vėliau ir visiškai draudžiama. Rusų valdžia pradėjo kištis ir į tikėjimo reikalus. Parūpo lietuvius sustačiatikinti. Bet prieš šitą smūgį lietuvis baudžiauninkas rimtai pasipurtė.

Prisipildė kartelių taurė. Nulėmė Katalikų Bažnyčios organizuotumas.

Kova dėl katalikų tikėjimo tapo kova dėl lietuvių kalbos. Lenkai, būdami katalikai ir taip pat rusų priespaudos ištikti, tikėjimo reikalais save laikė lietuvių kovos talkininkais, bet lietuvių kilmė ir kalbą tebeniekino, kaip ir seniau, siekdami lietuviams pasinaudoti tik kaip įrankiais savo tautos interesams. Šitoje dvasinių vertybių maišatyje lietuvis, kad ir vargo ir skurdo nukamuotas, pradeda atkusti, pakirsta jo paties tautinė ambicija. Kodėl jis turėtų atsisakyti savo tikėjimo dėl rusų brukamos? Kodėl jis turėtų paminti po kojomis savo tėvų kalbą dėl vienu ar kitų peršamos svetimos? Juk visus siulomus pakaitalus lydėjo toks pat skaudus baudžiaivos rimbas. Pagaliau, kam save surišti mainikaujant kaip su čigonu arkliais. Taip lietuvis ir nepasidavė pribaigiamas.

Tolimesniame lietuvių sąmonėjimo kelyje didelį vaidmenį suvaidino lietuviybės pusėje besidarbuoją katalikų dvasininkai, dalis

smulkesniosios bajorijos, o labiausiai tie, kurie buvo į šviesą prasimušę iš pačios lietuvių liaudies. Jų daugelis, kaip ir senieji dainiai karžygių kovos lauke, savo darbui ėmėsi jautriausių priemonių: dainos, poezijos, dailės žodžio kūrybos. Jų lietuviškos dainelės, eilėraščiai ne tik charakterizuoja lietuvių tautos sąmonės kelią per visą 19 amžių į 1918 metų vasario 16 d. paskelbtą Lietuvos Nepriklausomybę, bet nuostabiai atspindi ir naujųjų laikų mūsų tautai nužymėtus kryžiaus kelius..

Dar 18 a. pabaigoje iš Šiaurės Rytų Lietuvos prabyla kun. Antanas Strazdelis, dabar visose lietuvių bažnyčiose giedamo "Pulkim ant kelių..." autorius: "Mums tik juoda duoną krimsti, sunkios bėdos dažnai kęsti — Ponams uliot, kortom groti, Minkštuos pataluos gulėti, Lietuviškai nekalbėti, Ant žmonių kreivai žiūrėti". Už jį jaunesnis Kajetonas Aleknavičius iš Pietų Lietuvos (Suvalkijos, Dzūkijos) atsiliepia, kad tik miške lietuviui bėra gera: "Graži miško karalystė Ir nesunki čia ponystė. Seni čėasai neprazuvo,

Miške gera, kaip ir buvo.
Saulė teka, dieną mato,
Saulė sėda, gult paprato;
Čia pristavo ant sau nēr".

Tada ir Strazdelis, pasivertęs sparnuotu strazdu, miške guodžiasi ir toliau barasi ir pranašauja:

"Skrisdamas viršum medžių
Pacioj viršūnėj sėdžiu,
Leidžiu balsą per tamsias girias,
Sparnukėliais klėsdamas,
Brūdną žemę bardamas,
Pranašauju pavasarėlį".

Pagaliau žmogaus balsu ir visiškai drąsiai taria:

"Jau prikalta daugel plieno,
Ateis tokia dėl jų diena!"
nors 1918 metų įvykiai tebebuvo už šimto metų.
Zemaičiai, Simanas Daukantas iš Linkimų ir Motiejus Valančius iš Salantų parapijos, rūpinasi, kad lietuviams nepasiduotų rusų platinamam pakrikimui. Daukantas savo raštais sektinu pavyzdžiu teikia senųjų lietuvių būdą:
"Tarp visų kliautis ir vienybė buvo. Kiekvienas šelpė reikalaujantį ir gelbėjo gaistantį... Išeigoje bu-

Pirmoji Vasario 16-tos sukaktis A. Panemunėje prie Kauno

1919 m. vasario 16 jau buvo suėję metai, kaip dvidešimtis pasiryžėlių ryžosi pasauliui skelbti, jog amžiams laidota Lietuva keliasi laisva ir nepriklausoma.

Nors ir prabėgo metai nuo tos reikšmingos dienos, bet veik nieko nepasikeitė. Vokiečiai, dar 1915 m. okupavę Lietuvą spaudė ir toliau, gal kiek sušvelnėję, leisdami tą konferenciją šaukti, tai lietuvišką "administraciją" tvirti, tai net savo kariuomenę organizuoti. Visi kiti naujai atgimstančios Lietuvos netik kad de jure, bet ir de facto nenorėjo pripažinti. Naivu buvo manyti, kad be galingų pečių ir stiprios kumštės, laikyti kas mus lygiais su kitais.

Sudaryti stipriam kumščiu, kuris padėtų nepriklausomybės aktą įkūnyti — padaryti jį ne vien tik raide, o realiu, gyvu, — pradėta tvirti savanorių kariuomenė. Man kaip tik teko garbė būti tosios kariuomenės pirmuoju organizatoriumi ir tvėrėju, ganizatoriumi ir tvėrėju. Tą sunkų darbą galėjau pradėti tikta remiamas daugiausia katalikų ir ypač ateitininkų. Vyskupas Karėvičius, kunigas Krupavičius ir daugelis kitų kunigų ir sendraugių yra tampriai surišti su savanorių kariuomenės pradžia. Tik dėka jų pagalbos, pavyko suorganizuoti kariuomenės branduolį. Jis davė pradžią veik visoms kariuomenės dalims bei įstaigoms.

Plačiau apie tai esu rašęs į prel. Krupavičiaus leidžiamą Krikš-Dem. Lietuvoj istoriją, "Gimtojon Salin", "Mūsų Žinyan" ir pan. taip, kad čia nebesikartosiu, o eisiu tiesiog prie temos.

Manau, visiems žinoma, savanorių kariuomenė tvėrėsi be intendantūros pilnų aruodų, be artillerijos sandelių pilnų ginklų ir šaudmenų, net be pakankamo pinigų. Tat reikėjo imtis kitų materialinių, o grįnai dvasinių priemonių toms medžiaginėms spragoms užkimšti.

Štai kurios priemonės padėjo man tas medžia-

gines kliūtis sėkmingai nugalėti:

1. Beveik kasdien lankydavosi ir dvi tris valandas pulko štabe praleisdavo J. E. Vysk. Pr. Karevičius. Jis laimino mus, mūsų darbą ir nuolat meldėsi už mus.

2. Mums buvo paskirtas pirmas karo kapelionas, labai kilnus, giliai tikintis tėvynės mylėtojas, kun. Ramanauskas, kurio didelis pasiryžimas bei darbas mus stiprino!

3. Buvo suorganizuotas labai geras, jei tik ne geriausias ir vėlesniais laikais dūdų orkestras. Griežikai Juozapiečiai (Šv. Juozapo Draug.) buvo to orkestro pamatas.

4. Buvo pakviestas žinomas chorų organizatorius Ant. Vaičiūnas, kurs išmokino visus pulko dalinius netik daugelio dainų, bet ir bažnytinių giesmių.

5. Organizavo me kas šventadienį ir, bendrai įvairiomis progomis iškilmingas pamaldas su atitinkamu pamokslu, prakalba, paradu, iškilminga eiseną bažnyčion ir iš bažnyčios.

6. Kvietėme tėvus, motinas ir gimines lankyti savanorius, žinoma, su netuščiomis rankomis.

Žinoma, šių dienų akimis žiūrint, gal tos priemonės atrodė keistos, net juokingos, bet anuomet tai buvo labai galingas ginklas įveikti medžiagines kliūtis.

Aišku, kad praleisti tokią progą, kaip 16 vas.

metines sukaktis, būtų buvęs nedovanotinas apsilaidimas. Dar sausio gale savo pulko komandantui karininkui Raului Statkevičiui pavedžiau susitarti su Panemunės parapijiniu komitetu dėl bendro šventės minėjimo ir įspėti visus namų savininkus, kiekvieną skyrium, kad 16 vas. savo namus išpuošų tautinėmis vėliavaitėmis, bei žaliuynais, o gatvę iššluotų bei parbarstytų smėliu. Neapsiėjo ir be priešginių, tačiau jiems buvo pareikšta, kad kas to nepadarys, patirs iš pulk. Glovackio nesmagumų, bei neišvengs piniginės baudos kariuomenės organizavimo naudai. O kadangi panemuniečiai žinojo mane esant griežtai žodžio laikantis, tai priešginiai išnyko, kaip prieš saulę rūkai.

Išaušo 16 Vasario. Visoj A. Panemunėje suplevesavo pirmą kartą prie kiekvieno namelio popierinė (mat, dar tuomet medžiaginių vėliavų nebūta) vėliavutės, gonkos bei durys pasipuošė žaliuynais, gatvė buvo išvalyta ir smėliu išbarstyta. Pulkas, dūdų orkestro lydimas, gražioje rikiuotėje, su dainomis nuvyko parapijos bažnyčion. Ten Vysk. Staugaičio (anuomet prelato, A. Panemunės klebono ir Valst. Tarybos Prezidiumo Vice Pirm., vieno iš 16 Vasario Akto pasirašusių) buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos prie įstatyto švenčiausiojo, pasakytas labai gražus pamokslas. Toliau po pamaldų prie bažnyčios buvo para-

Jonas Aistis.

Vorksla

Vai daug vandens tavimi, Nemune, tekėjo
Vai daug dar ašarų karčių tekės.
Tavimi, Lietuva, vis niekas netikėjo,
Tavimi niekas netikės.

Atanešė teutonas tau kadaise kryžių
Ir Dievo žodžiu pridengtas klastas.
Tu vis buvai ant vieškelio, ant kelio didžio,
Tu vis — nenuoramų tauta.

Ir ėjo priešai ir jie tavo kūną mindė:
Tekėjo kraujas upėn, ne lašais,
Ag, tujen tąsyk savo veidą sopulingą
Aukštai iškėlusį nešei.

Tu šiandie lygiai priešų apsupta, varguole,
Kantri širdie, po pilka rudinė!
Tai andai tu Europą nuo mongolų
Apynei nuoga krūtine.

taip pat išėjęs mokslus, tapęs kunigu ir vyskupu, **Antanas Baranauskas**, trisdešimčia metų jaunesnis už Valančių, tokį susirūpinimą žadina savo brolių ir sesių širdyse:

"Anei rašto, anei druko
Mums turėt neduoda,
Tegul, sako,
Bus Lietuva ir tamsi ir juoda".

Ir girdi jų skundą:

"Ne taip skamba akmenėliai,
Patkavom daužyti,
Kaip vaitoja mūsų broliai,
Siaurėn išvaryti.

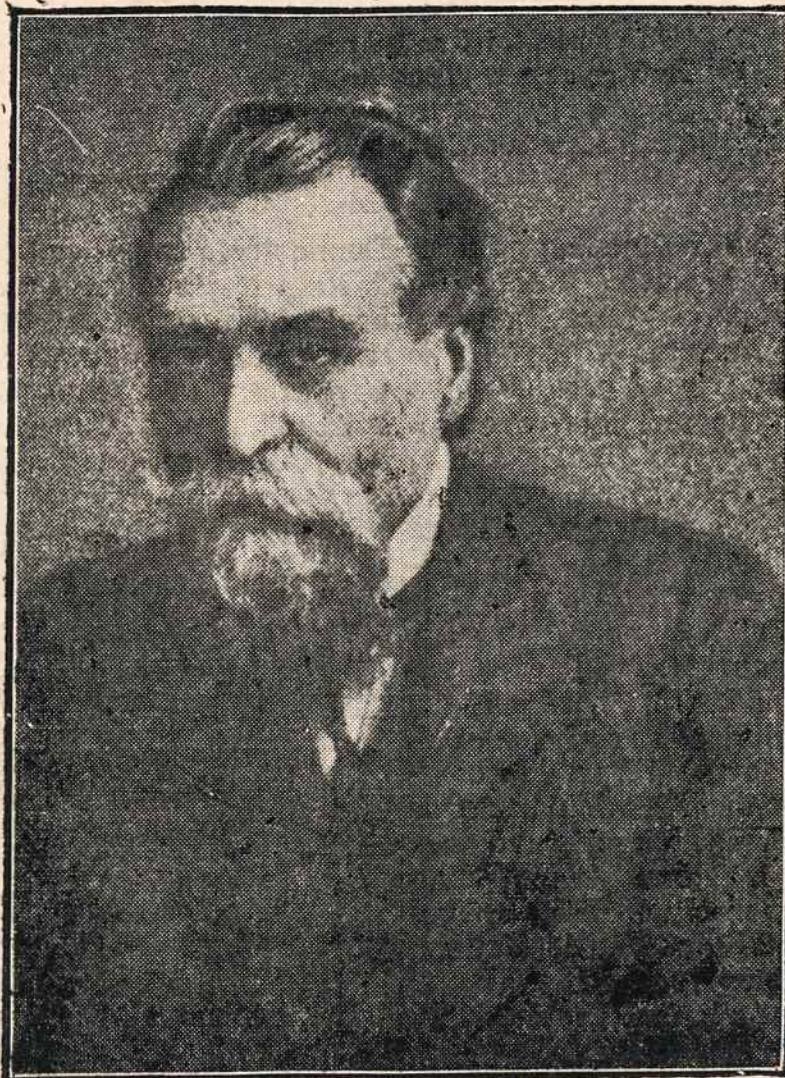
Ne taip staugia platus plentas,
Gniauztas dilizonais,
Kaip vaitoja mūsų žemė
Po svetimais ponais".

Bet:

"Nupuls kalnai, o stėneliai
Išsikels aukštybėn,
Visos galybės eis dulkėn,
Silpnumas galybėn".

Kad tu, gude, nesulauktum —
Netaip kaip tu nori,
Bus, kaip Dievas duos, ne tavo
Priesaikai nedori".

Dr. Jonas Basanavičius

Lietuvos Tarybos pirmininkas, paskelbęs Vasario 16 d. aktą ir miręs 1927 m. vasario mėn. 16 d. Palaidotas Rasų kapinėse.

das, iškilmingas karių pasižadėjimas, kad 16 Vasario aktas bus ne tuščia raidė, o stiprus stūmėklis gyvos veiklos brangiai tėvynėi prikelti, atstatyti jos laisvę ir nepriklausomybę, kur kiekvienas galėtų laisvai ir nekludomai garbinti Dievą, laimingai gerai ir gražiai gyventi.

Apie 12 - 13 val. A. Panemunės visuomenės įvairios organizacijos su savomis vėliavomis organizuotai atvyko į pulko karieivinių rajoną, juos pasveikindamos, pažadindamos ir pažadėdamos visomis išgalėmis remti užsibrėžtojo tikslo siekiant.

Mūsų nuotaika ir pasiryžimas ne šimtu bet tūkstančiu nuosimėjų pakilo. Jei taip iškilmingai šventėme pirmąją 16 Vasario metinę sukaktį mes A. Panemunėje, tai manau, kaip gražiai ir iškilmingai šioji sukaktis turi būti švenčiama Kaune, kur susispietus mūsų šviesuomenė ir administracija ir t.t. Žingeidumo pagautas, pasakiau savo vėžiui, Antanui Vysockiui, labai geram ir ištikimam savanoriui pakinkyti arklius ir su juo nuvykti Kaunan. Šančiuose, kur būta vo-

kiečių kariuomenės, aišku mažiausia šventės pėdsakų, tačiau kaip mudu su Vysockiu nustebome, kad Kaune neišvydome niekur mažiausio reikšmingos šventės ženklų. Ministerijos bei departamentai, net Štabo Apsaugos Rūmai, kad nors bet kokią vėliavutę, bent kokį pa- gražinimą, ar papuošimą turėtų!

Tada nuvykau pas Kauno Komendantą Mikuckį (buv. mano ūkio vedėją) ir klausiu: "Sakyk, Juozeli, ką tai reiškia? Šiandien pirmoji 16 Vasario metinė sukaktis, o Kaunas lyg būtų visai Lietuva ir šiai šventei sveitimas, net valdiškieji rūmai nepažymėti? Ką tu čia veiki? Ar taip aš mokinau? Maunam Panemunėn — pasigrožėk ir išidėmėk, ar tik už Nemuno Lietuva, tik už Nemuno 16 Vasario! "Mat", sako jis man, "A. Panemunėje Tamsta esi vadas ir valdovas, o čia Kaune aš esu tik vardu komendantas, viską valdo kiti". Kaune buvo nusistatyta neerzint, okupantų bei kitataučių, kurių taip apšičiai Kaune būta. —

Ats. Gen. V. Grigaliūnas-Glovackis.

Ir Šiaurės Rytų Lietuvoje (Strazdelio), ir Pietų Lietuvoje (Aleknavičiaus), ir Žemaičių pajūryje (Daukanto) puoselėta lietuvių meilė brangiausiajam Lietuvos žemės turtui, girioms, miškams ir šilėliams, lyg sutartinai paleistūs garsų bangos, susitinka ir subtilyčiausiai atsigarsi Rytų Lietuvos aukštumose, Baranausko "Anykščių Šilėlyje".

"Dažnai miške lietuvis ko verkia nežino.
E tik junta dažniausiai, kad širdis neskaudžia,
E tik pilna pajautų labai ramiai griaužia;
Ir lyg rasos žemčiūgais gausiai atgaivinta,
Ir lyg rasa per veidą ašarėlės krinta.
Paskui ilgai krūtinėj šilėlis kvėpuoja;
Atsidusus krūtinė lyg giria linguoja.
Lyg tartum ramumas taip dūšion įsilinko,
Kad net dūšia, kaip varpa pribrendus nulinko".

Bet Baranausko laikais rusai jau ir Lietuvos miškus ėmė naikinti. Tas pats likimas, kuris ištiko lietuvių dvasios vertybes, ištiko ir krašto turtus:

"Ir liko šitie kalnai pliki ir kelmuoti,
Aplaištyti ašaroms, giesme apdainuoti
Ir giesmė nepabaigta: kai širdis susopo,
Ant dūšios labai sunku ir neramu tapo.
Mat, toj pati galybė, kur miškus sugrauzė,
Širdį, dūšią apgriuvo ir giesmę nulaužė".

Pirmaisiais Nepriklausomybės metais Lietuvoje

Vilniuje 1919 metais

Ant didžiojo karo griuvėsių aštuonioliktai mesirodė raudona žvaigždė, tais kilo dvi Lietuvos: Nepriklausoma ir Sovietinė. vaduotojas". Nuo šio Nepriklausomą Lietuvą grėsmaus valdovo Lietu-rėmė Lietuvos Taryba vos Vyriausybė, dar de-Vilniuje. Ją sudarė mūsų vynioliktų metų išvaka-aušrininkai ir spaudos rėse pasitraukė į Kauną. draudimo laikų veikėjai. Viena prieš kitą stovėjo Jų širdys buvo sklidinios dabar su savo vyriausy-meilės savajam kraštui ir bėmis dvi Lietuvos: jo žmonėms. Sovietinę krikščioniška ir anti-Lietuvą organizavo "Lietuviškas Komisaratas" vių veiduose galėjai iš-Voroneže. Komisariatui skaityti susirūpinimą ir priklausė lietuviai revo-liucionieriai, iš kurių ne Iš Kauno po visą Lietu-vienas buvo kalėjęs Sibi-vą ėjo garsas, šaukdamas re. Jiems vaidenosi komu-savo tautą į kovą tikėji-nistinė Lietuva, kaip ma. Iš Vilniaus sklido grandis visą pasaulį ap-keiksmi ir pagieža, kam rėpiančios Sovietų Sąjun-Lietuvą pastojanti kelią pasaulinei revoliucijai.

Nepriklausomą Lietuvą simbolizavo Dr. Jonas Basanavičius, pražildintas sunkaus gyvenimo ir kov-vų už tėvynės ateitį. Aukštas, liemeningas vy-ras, visada nuosaikus, ram-mus ir didžiai ištvėrmin-gas. "Aušra" jis įkaitino lietuvių tautą ir ta lieps-na dega dabar visų pa-triotų širdyse. Jis buvo vienas iš stipriųjų Lietu-vos Tarybos ramsčių.

Sovietinė Lietuva tel-kėsi apie Vincą Mickevi-čių - Kapsuką. Šis buvo nedidelio ūgio, smulkus, dailaus veido, mažai besi-šypsas ir tokio medinio žvilgsnio, kuris persmelk-davo kažkokia baimė. A-gituodamas prieš eara įš-nardė visą Lietuvą, siekė užsienius ir Ameriką, kol jį pagavo žandarai ir ka-lindami atėmė sveikatą. Dabar jis buvo laisvas ir visas jėgas skyrė "Lietu-vos - Gudijos Sovietiniai Respublikai".

Vilniuje jau buvo suda-ryta Lietuvos Vyriausy-bė ir sutelkti pirmieji sa-vos kariuomenės bran-duoliai, kai raudonasis voras atsivedė Vincas Kapsukas ir Zigmas An-garietis. Pirmasis buvo paskelbdintas "Lietuvos - Gudijos SSR" - komisarų pirmininku, antrasis — vidaus reikalų komisarų. Vilnių jie pasiekė devy-nioliktai metais per Tris Karalius. Žmones būkš- taudami juokavo, kad

virš Lietuvos sostinės pa- o mūsų kraštui gimė "Iš- priklausoma ir Sovietinė. vaduotojas". Nuo šio Nepriklausomą Lietuvą grėsmaus valdovo Lietu-rėmė Lietuvos Taryba vos Vyriausybė, dar de-Vilniuje. Ją sudarė mūsų vynioliktų metų išvaka-aušrininkai ir spaudos rėse pasitraukė į Kauną. draudimo laikų veikėjai. Viena prieš kitą stovėjo Jų širdys buvo sklidinios dabar su savo vyriausy-meilės savajam kraštui ir bėmis dvi Lietuvos: jo žmonėms. Sovietinę krikščioniška ir anti-Lietuvą organizavo "Lietuviškas Komisaratas" vių veiduose galėjai iš-Voroneže. Komisariatui skaityti susirūpinimą ir priklausė lietuviai revo-liucionieriai, iš kurių ne Iš Kauno po visą Lietu-vienas buvo kalėjęs Sibi-vą ėjo garsas, šaukdamas re. Jiems vaidenosi komu-savo tautą į kovą tikėji-nistinė Lietuva, kaip ma. Iš Vilniaus sklido grandis visą pasaulį ap-keiksmi ir pagieža, kam rėpiančios Sovietų Sąjun-Lietuvą pastojanti kelią pasaulinei revoliucijai. Visu ruožu, nuo Alytaus iki Telšių, kur susikirto tautinė ir internacionali-sunkaus gyvenimo ir kov-vų už tėvynės ateitį. Aukštas, liemeningas vy-ras, visada nuosaikus, ram-mus ir didžiai ištvėrmin-gas. "Aušra" jis įkaitino lietuvių tautą ir ta lieps-na dega dabar visų pa-triotų širdyse. Jis buvo vienas iš stipriųjų Lietu-vos Tarybos ramsčių. Sovietinė Lietuva tel-kėsi apie Vincą Mickevi-čių - Kapsuką. Šis buvo nedidelio ūgio, smulkus, dailaus veido, mažai besi-šypsas ir tokio medinio žvilgsnio, kuris persmelk-davo kažkokia baimė. A-gituodamas prieš eara įš-nardė visą Lietuvą, siekė užsienius ir Ameriką, kol jį pagavo žandarai ir ka-lindami atėmė sveikatą. Dabar jis buvo laisvas ir visas jėgas skyrė "Lietu-vos - Gudijos Sovietiniai Respublikai". Vilniuje jau buvo suda-ryta Lietuvos Vyriausy-bė ir sutelkti pirmieji sa-vos kariuomenės bran-duoliai, kai raudonasis voras atsivedė Vincas Kapsukas ir Zigmas An-garietis. Pirmasis buvo paskelbdintas "Lietuvos - Gudijos SSR" - komisarų pirmininku, antrasis — vidaus reikalų komisarų. Vilnių jie pasiekė devy-nioliktai metais per Tris Karalius. Žmones būkš- taudami juokavo, kad

Jau buvo suėję vieneri metai kovos, kai, vasario 16 dieną apskriejo visą kraštą laisvės žodžiai. Lietuviai slapta susirinko Vilnių paminėti pirmųjų Lietuvos nepriklausomy-bės metinių. Pro slaptus, vingiuotus įėjimus dides-bė pusė prisirinko moks-leivių. Vienas mokytojas kalbėjo apie tautų teisę nepriklausomai gyventi, viena vėlesnė Lietuvos o-peros solistė dainavo apie tėvynės meilę ir karžygio mirtį, daug kalbėta apie lietuvių, visokios priespaudos bandytą ir šimtus kartų apvilta, jau nebeti-kintį jokiais gražiais žo- Tęsinys 5-tame pusl.

Iš šitų posmų, išreiškiančių lietuviui būdingą, ne tik materialinį, bet ir dvasinį santykį su gimtosios žemės gamta, juntame jau itin ryškiai atkutusią lietuvių tautinę sąmonę, dargi aukšto laipsnio kūrybos išraišką.

Neturint galimybės čia plėstis ir labiau gilintis, šias pastabėles tenka subaigti lietuvių tautos atgimimo dainiaus Maironio posmais, iš jo poezijos ištraukomis skirtingais pažadinti:

BENDRAM JAUTRUMUI:

"Tavo nelaimės, kančios, tėvynė!
Jaučiu lyg uolą ant širdies kietą,
Vienok neverkiu: skausmai užgnė
Silpninti širdį, kraujais aplieta!"

VIENYBEL:

"Šventa vienybė, Dangaus galybė,

VILČIAI:

"O tačiau Lietuva
Tik atbus gi kada:
Ne veltui ji tiek iškentėjo!
Kanklių balsą išgirs,
Miegaš kraujas užvirs
Nes Kryžius gyvatą žadėjo.
Skausmuos jėgos išaugs,
Atgimimo sulauks..."

vo padarumas, o žmonystoje mandagumas... Varguose kantrybę ir stangybę, o dūšioje išmintį rodė, viltyje neguro, paskutinėje nenusiminė, o žadėtoje nenusigando, nelaimėje neįsipybė, laimėje, nesididžiavo... Ne kilintis, ne turtai, bet išmintis ir dorybė, visų patirta, kiekvieną į vyresnybę kėlė..."

Valančius ir mokiniu - studentu, ir klieriku - kunigu būdamas, ir vyskupu tapęs, visomis keturiomis kovojo su rusais. Pats organizavo ir kitus mokytojų ir ragino organizuoti į parapijos blaivybės ir kitokias draugijas, steigti ir laikyti lietuviškas mokyklas, rašyti, leisti ir platinti lietuviškus raštus. Sunkūs, be galo sunkūs laikai jam buvo tekę. Kai rusų valdžia jo mokyklas uždarė, vyskupas vistiek nenuleido rankų: dar griežčiau pasielgė: kaimuose pasėjo slaptas "daktorių" mokyklas; o rusų monopoliai dėl išplitusios blaivybės daugelyje miestelių turėjo subankrutyti. Uždraudus lietuviškus raštus, Prūsuoje juos spausdino ir į Lietuvą per sieną kontrabanda gabendinosi. Jo raštai, kaip "Palangos Juzė", "Vaikų knygelė", ir "Paaugusių knygelė" ar "Žemaičių vyskupystė", įdomūs kiekvienam pasiskaityti ir praktiškais pamokymais ar istorinėmis žiniomis, ar gražia gimtąja kalba atsišviežinti, pasigrožėti.

Kitas Lietuvos žemės vargdienų sūnus,

Paskutinė lankytoja

Jeronimas ir Jonas Tharaud

Tai atsitiko Betliejuje, auštant dienai. Žvaigždė buvo beblystanti, paskutinis piligrimas palikęs tvartą, Mergelė Marija sutvarkiusi šiaudinių guolį ir kūdikėlis pagaliau užmigęs. Bet ar miegama Kalėdų naktį?...

Tykiai prisivėrė durys, pastumtos, sakoma, greičiau vėjo pūstelėjimo ne-gu rankos ir ant slenksčio pasirodė moteriškė, apsirengusi skarmalais. Ji buvo tokia sena ir tokia raukšlėta, kad žemės spalvos veide jos burna atrodė nekas kita, kaip dar viena prisidėjusi raukšlė.

Ją pamačiusi, Marija išsigando, tarsi kokios pikto įėjusios laumės. Laimė, Jėzus miegojo. Asilas ir jautis ramiai sau kramtė šiaudus, žiūrėjo į artėjančią svetimą moterį ir visai ja nesistebėjo, tarsi ją pažintų iš seno. Mergelė Marija neišleido jos iš akių. Kiekvienas nužengtas jos žingsnis jai atrodė ilgas kaip amžinybė.

Senė vis artėjo, ir štai

PIRMAISIAIS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAIS

Pradžia 4-tame pusl.

džiais. Visų širdys glaudėsi prie Nepriklausomos Lietuvos, kuri buvo kuone ranka pasiekiamą.

Nelaukta Sovietinės Lietuvos ranka užgniaužė išėjimus, ir duryse pasirodė grąsūs veidai. Nutilo dainos ir sustingo žodžiai, bet veiduose suspindo kietas ryžtingumas. Pro duris varomi minėjimo dalyviai B. Angariečio agentų buvo apieškoti, apčiupinėti ir kaiku rie nuvesti į šalį. Nemažas skaičius Vilniaus Lietuvos veikėjų susodinti į Lūkiškių kalėjimą. Tarp jų Feliciją Bortkevičienė, kuri savo metu slėpė ir globė Vinčą Kapsuką. Pasikeitė laikai, pasikeitė ir nusistatymas. Nebuvo paisoma nei draugų, nei geradarių, nei savo tėvo, nei motinos. Revoliucija reiškė išvirkščią gyvenimo supratimą.

Išvirkščią tvarką siekė įkurti "Lietuvos - Gudijos SSR". Beveik visas žmogiškąsias vertybes ji vertė nieku. Dėl to ji nerado lietuvių širdyse vietos. Mūsų savanoriai - kūrėjai tą "rausvąjį gyvenimą" nuritino atgal, į rytų lygumas, iš kur jis buvo atėjęs.

Po tų laisvės kovų dvidešimt metų Lietuva augo, klestėjo. Taip pat dvidešimt metų kunkuliuo ir drumstėsi ta šelsmo banga už mūsų sienos. Išmirė senieji Sovietinės Lietuvos kūrėjai, atsirado kiti. Kai antras Didysis karas pragrauzė mūsų tautos supiltą ir išsaugotą pylimą, pro jį prasiveržė naujos raudonosios voros, ir nusismelkė tolyn į Vakarus. Jos laikinai užliejo ir visą Nepriklausomą Lietuvą. Kyla pavojus, kad ši druzlina banga užlies visą pasaulį, jei sumedėjusio žmonių veido neatgaivins Kristaus dvasia ir nepasigailės mūsų?

jau ji buvo prie eđžių krašto. Ačiū Dievui, Jėzus vis dar tebemiegojo. Bet ar miegama Kalėdų naktį?...

Staiga jis atmerkė blakstienas, ir jo motina labai nustebi, pamačiusi, kad moters akys ir jos kūdikio akys buvo visai panašios ir spindėjo ta pačia viltimi.

Senė dabar pasilenkė ant šiaudinių guolio; šiuo metu jos ranka ėmė kažko ieškoti susipainiojusiuose savo skarmaluose; atrodė, kad ji jau nuo amžių ten laiko kažką užslėpusi. Marija vis žiūrėjo į ją su tuo pačiu nerimu. Gyvuliai taip pat į ją žiūrėjo, bet vis be nustebimo, tarsi iš anksto žinodami, kas atvyko.

Pagaliau, praėjus ilgam laiko tarpui, senė ištraukė iš savo skarmaluotų drabužių kažkokį daiktą ir, slėpdama rankoje, atidavė jį kūdikiui.

Po visų dovanų, kurias paaukojo išminčiai ir piemenys, kas buvo ši dovana? Iš kur ši moteris atkeliavo, Marija negalėjo suvokti. Ji tik žiūrėjo į amžiaus sulenktą jos nugarą, kuri dar labiau išsilenkė, kai moteris pasilenkė ant guolio. Bet asilas ir jautis į ją žiūrėjo ir vis dar ja nesistebėjo.

Tai truko labai ilgai. Paskui sena moteris pakilo, tarsi nusimetusi labai sunkią našta, kuri ją traukė prie žemės. Jos pečiai nebebuvo sulinkę; jos galva beveik siekė šiaudinių tvarto stogą; jos veidas nuostabiū būdu buvo atgavęs jaunystės spalvą. Ir kai ji pasitraukė nuo guolio ir išėjo už durų į dingio naktį, iš kur ji buvo atėjusi, Marija pagaliau galėjo pamatyti, kas buvo paslaptina jos dovana.

Jeva (nes tai buvo ji) buvo atidavusi kūdikiui mažą obuolį, pirmosios nuodėmės ir daugelio kitų vėlesnių nuodėmių obuolį.

Ir mažas raudonas obuolys naujagimio rakoze žerėjo kaip naujo pasaulio rutulys, pasaulio, kuris tik ką buvo gimęs su juo.

Isvertė Juozas Tininis.

Užsienio Reikalų Ministerija (aukščiau) ir Žemės ūkio Bankas (apačioje) Kaune prieš karą.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ BOSTONE

Bostono lietuviai praėjusi sekmadienį, vasario 12 dieną, praleido pakilusioj tautinėj nuotaikoj. Vietos ALT buvo surengusi Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 32-ros metinės sukakties minėjimas.

Prieš piet šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos net kelios šv. Mišios Lietuvos išlaisvinimo intencija ir pasakyta atitinkami pamokslai. Iškilmingasis pamokslas su palaiminimu celebravo parapijos klebonas kun. Virmauskis asistuoja kitų kunigų. Gražų ir patriotišką pamokslą pasakė dominiškonas tėvas Žiuraitis. Gedojo muziko Kačinskio vedamas choras ir solis Kristolaitytė.

Tuoju po piet minios žmonių suplaukė High School auditorijon Thomas Parke. Apie 2 v. salė buvo pilnutėlė žmonių. Jų buvo virš pusantro tūkstančio vėliau atėję vietos negavo.

Sukakties minėjimo aktą atidarė šiltais žodžiais sveikindamas susirinkusius Bostono ALT pirmininkas adv. Grigalius. Jis pristatė visus Tarybos narius ir pakvietė programos vedėju adv. Kalvaitį.

Stepono Dariaus posto legionieriai, Komandierių Smilio ir Romano vadovaujami, kartu su mūsų skautais atliko įspūdingą vėliavų įnešimą ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimą.

Prel. Dr. K. Urbonavičius paskaitė maldą už Tėvynę.

"Gabijos" choras, muziko Dirvelio vedamas, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir sudainavo keletą lietuvių liudies dainų. Čia pat pasirodė ir solistas Bakūnas, sutiktas ir palydėtas gausiu plojimu.

Po to ėjo kalbos, pilnos gilaus jausmo ir prasmingo turinio. Kalbėjo Lietuvos Garbės Konsulas adv. Šalna, prof. Končius, prof. Sužiedelis, red. Jonuškis ir red. Tysliava. Buvo pasakyta daug gražių minčių, kurios pasiekė netik klausytojų ausis, bet ir širdis.

"Aš kaip šandie matau šalį, ryta 1919 metais Vilniuje, — kalbėjo prof. Sužiedelis, — kada bolševikai pirmą kartą apkarstė mūsų sostinės mūrus kraujo spalvos vėliavomis ir, kaip Erodas budeliai ieškojo vaikelio Jėzaus, taip jie ieškojo neseniai gimusios Nepriklausomos Lietuvos, norėdami ją tuoj nužudyti, bet nesurado. Jie surado ją tik po 22 metų sveiką ir žydinčią, ją sukaustė ir žiauriai kankina, bet nužudyti nepajėgia. Budeliai žus, o Lietuva kelsis laisva"...

"Aš žinau, kad ta nedidelė jūsų tėvų žemė, kuri šiandien tiek tenčia, yra kiekvieno jūsų širdyje... Aš žinau, kad kiekvieno lietuviu dvasia ir širdis yra stipri ir drąsi, kaip anais Lietuvos žydėjimo laikais... aš tikiu, kad Lietuva netrukus vėl bus laisva" — užbaigė savo kalbą gubernatorius Dever.

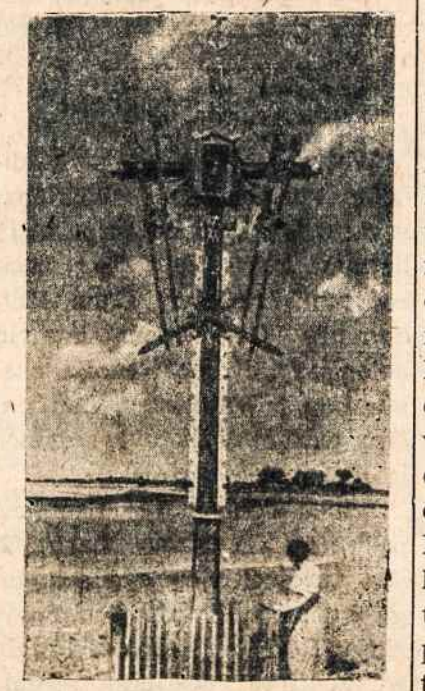
Po kalbų ėjo rinkliava Lietuvos laisvinimo reikalams. Žodžiai buvo paremti darbais. Per kelias minutes buvo surinkta apie \$1200.

Oficialioji iškilnių dalis baigta rezoliucijų priėmimu. Angliška rezoliucijų tekstą paskaitė adv. Kalinauskas, lietuviškąjį — adv. Jukevičius. Rezoliucijose buvo pareikštas griežiausias protestas prieš Lietuvos pavergimą ir dabar Lietuvos vykdomą tautžūdytystę nusikaltimą ir kreiptasi į Amerikos vyriausybę bei visą kultūringąjį pasaulį, reikalaujant gelbėti lietuvių tautą.

Meninę dalį pabaigoje atliko šv. Petro parapijos choras muziko Jeronimo Kačinskio vedamas, solistė Kristolaitytė, aktorius Henrikas Kačinskis ir Ivaškienės tautinių šokių grupė.

"Bolševikų "demokratija" man primena vieno vaito rinkimus vienam Lietuvos valsčių carų priespaudos laikais — su jumoru vaizdžiai pasakojo red. Tysliava. — Atvykęs kanceliarijon žaliomis kelnėmis "ziemskis" liepė susirinkusiems vyrams, balsuojantiems už jo siūlomą kandidatą, atsistoti dešinėje, o balsuojantiems prieš — atsistoti kairėje. Kai visi žmonės perėjo į kairę, "ziemskis" atsisuko į minią užpakaliu ir tuo būdu visi buvę kairėje pusėje atsidūrė dešinėje ir "ziemskio" kandidatas buvo "vienbalsiai išrinktas" vaitu.

Mačusieji sovietiskus rinkimus nevisai sutiktų su sakytu palyginimu. Caro laikų "ziemskis" pasitenkino žmonių valios rinklastojimu. Bolševikai ne tik rinkikų valią klastoja, bet juos dar išprievartauja. Bolševikiš-

Prie kryžiaus

kuose rinkimuose balsuojantieji prieš būna siunčiami Sibiran vergų stovyklosna, arba čia pat NKVD budelių nukan kinami.

Red. Tysliavai dar nebaigus kalbos atvyko Massachusetts gubernatorius Paul A. Dever, kurį susirinkusieji sutiko gausiu plojimu ir šaukimu "valio!" Pirm. Grigaliui pristatė Gubernatorių susirinkimui, jis pasakė gražią kalbą, parodydamas gilų Lietuvos padėties ir jos reikalų žinojimą ir pareikšdamas daug užuojautos bei simpatijos mūsų kanciančiai tautai.

"Aš žinau, kad ta nedidelė jūsų tėvų žemė, kuri šiandien tiek tenčia, yra kiekvieno jūsų širdyje... Aš žinau, kad kiekvieno lietuviu dvasia ir širdis yra stipri ir drąsi, kaip anais Lietuvos žydėjimo laikais... aš tikiu, kad Lietuva netrukus vėl bus laisva" — užbaigė savo kalbą gubernatorius Dever.

Po kalbų ėjo rinkliava Lietuvos laisvinimo reikalams. Žodžiai buvo paremti darbais. Per kelias minutes buvo surinkta apie \$1200.

Oficialioji iškilnių dalis baigta rezoliucijų priėmimu. Angliška rezoliucijų tekstą paskaitė adv. Kalinauskas, lietuviškąjį — adv. Jukevičius. Rezoliucijose buvo pareikštas griežiausias protestas prieš Lietuvos pavergimą ir dabar Lietuvos vykdomą tautžūdytystę nusikaltimą ir kreiptasi į Amerikos vyriausybę bei visą kultūringąjį pasaulį, reikalaujant gelbėti lietuvių tautą.

Nors programa ilgokai užtruko, bet ji atnešė žiūrovams dvasinio poilsio, gražių atsiminimų iš Tėvynės ir naujų jėgų tolesnei kovai už mūsų tėvų žemės išlaisvinimą. A.J.

Didelis Koncertas Brocktone

Brocktono kolonijoj dideli judėjimaj i kultūrinj gyvumaj inėšė rengiamas vasario 22 d. Lietuvių Dailės Instituto koncertas, kuriame dainuos mūsų žymusis solistas Stasys Baranauskas ir pasaulinio masto pianistas Vytautas Bacevičius. Koncerto garbės svečiais sutiko būti Brocktono lietuvių parapijos klebonas kun. Pr. Strakauskas, kun. J. Švagžys, miesto majoras Clifford ir eilė visuomenės organizacijų atstovų. Susidomėjimas koncertu yra labai didelis tiek iš amerikiečių tiek iš lietuvių pusės. Koncertą organizuoja žinomas lietuvių darbuotojas Brocktone, p. Bronius Bortkevičius, kontaktus su dideliu Lietuvių Dailės Instituto rėmėju, architektu T. J. Vizgirda, kuris gyvena

Bostone. Koncerto reklamai išdalyti labai savotiški lapeliai su Parvyžiaus moderniojo meno paveikslu atliktu Lietuvių Dailės Instituto nario dailininko V. Petravičiaus. Tokių lapelių dar niekas čia nebuvo spausdinęs. Reikia sveikinti koncerto rengėjus, ieškančius naujų kelių šių dienų lietuvių meną pateikti amerikiečiams. Susidomėjimas koncertu yra labai didelis, nes per pirmas 2 dienas išplatinta virš 300 bilietų. Nors High School salė yra pati didžiausia mieste ir joje telpa virš 1200 žmonių, tačiau atrodė, kad ne visi galės, į šį koncertą patekti dėl vietų stokos. Koncerto plakatai, iškabinti krautuvėse, taip pat labai pritraukia praeivių dėmesį. Ant plakatų didelėm raidėm išrašyta "Lithuanian Art in Exile" ir visiems primena, kad Lietuva yra pavergta. Kor.

Prieš gavėnią dar pašoks WORCESTER, MASS. Aušros Vartų parapijos Socialicija turės šokius prieš Gavėnę, penktadienį, vas. 17, 1950, 8:00 p.m. bažnyčios salėje, 153 Sterling St. Muzika grieš Polka Kings. Įžanga — 80 centų su taksomis. Kviečia visus atsilankyti, ir gražiai praleisti vakarą jaunus ir senus. Komitetas yra sekantis: Shirley Miller, Frances Banionytė, Alena Daltavas, Aldona Pauliukaitytė, Ona Barisas, Rita Keršytė ir Alena Gvazdauskaitė. Rita Kersis.

Kun. D. Pocius vyksta Romon

Kearny, N. J. — Harrison ir Kearny Sopolingos Dievo Motinos parapijos kunigui Domininkui Pociui, išvykstančiam kelioms mėnesiams į Romą, praeitą sekmadienį, vasario 12 d., parapičiai surengė išleis-tuvių vakarienę. Rengimo komiteto pirmininkė buvo Hellen Jankauskienė. Laikė vakarienės kalbėjo: kun. Domininkas Pocius, kun. Leo Vaicekuskas, kun. Jonas Scharnas, Harrisono Mayoras, Frank Rodgers, Kearny mayoras Joseph Healey, adv. Kazys Paulis, kun. Callahru ir Kearny editor E. McClinchie. Muzikalinę programos dalį išpildė solistės: Gen. Morosūtė iš Kearny ir Marė Branigan iš Fort Lee, N. J. Gražiai padainavo Sop. Dievo Motinos parap. bažnytinis choras. Kun. Dom. Pocius buvo Harrison ir Kearny draugijų gražiai apdovanotas. Visų parapijiečių vardu sveikino ir linkėjo jam laimingos kelionės jaunuo-lis Dovydas Smigelskis. Koresp.

LIETUVIAI PASAULYJE

☆ Generolas R. Shmittlein, Paulio gimnazijoj stipendiją dabartinis prancūzų komisaras Vokietijoj, deda pastangas surinkti visas lietuvių liaudies dainas, kuriose minimas Napoleonas. ☆ Greitu laiku per Vatikano radijo stotį lietuviškai bus kalbama keturis kartus per savaitę. Vatikano radijo stotis yra galinga ir gerai girdima Lietuvoje.

☆ Kun. Vaišnora, dirbęs Tautinėje Delegatūroje Vokietijoje, išvyko Romon, kur Marijonu vienuolyne eis ekonomo pareigas.

☆ Garsusis Mažosios Lietuvos rašytojas Vydūnas tebegyvena Vokietijoje. Nežiūrint jau žilos senatvės, dar vis rašo lietuvių laikraščiuose ir žurnaluose.

☆ Toronto Kardinolas J. Eks. J. C. McGuigana sutiko dalyvauti lietuvių rengiamose vasario 16 d. iškilmėse.

● Žinomas pianistas A. Kuprevičius gyvena Argentinoje. Su savo koncertais jau yra išvažinėjęs visą Argentiną ir kitas Pietų Amerikos valstybes. Tremitėje gyveno Austrijoje ir Vokietijoje.

● H. Lašinskas — gabus Sao Paulo lietuvis. Jis laimėjo Sao

Paulio gimnazijoj stipendiją aukštesniam mokslui Jung. Valstybėse. Pirmas Brazilijos lietuvis gavęs tokią stipendiją.

● V. Grybauskas, žinomas lietuvių krepšininkas ir toliau žaidžia krepšinį Prancūzijoje. Fc. Mulhause komandoje, kurią jis pats ir treniuoja. Prancūzų spauda gražiai atsiliepia apie jo sumaniai vadovaujamą komandą.

● Platina katalikišką spaudą. Montrealyje kun. A. Vilkaitis ir p. Valerija Rimgailaitė platiną žurnalą "Aidus", kuriuos daugelis užsisako. Daug išplatinta tėvų pranciškonų gražiai išleisto 1950 metraščio.

● Sharkis - Zukauskas, buvęs pasaulinis sunkaus svorio čempionas, lankėsi Winnipege, kur turėjo būti teisėju vienos bokso rungtynėse. M. Januška įteikė Sharkiui prof. Šapokos knygą apie Lietuvą. Už šią dovaną Sharkis nuosirdžiai padėkojo. Atsisveikindamas su lietuvišiais mergaitėmis nusifotografavo.

● "Sudrumstoji Ramybė", P. Vaičiūno drama, kurią suvaidino Hamiltono Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų grupė, pavyko gerai. Žiūrovų tarpe matėsi ir amerikiečių.

BALTIMORĖS ŽINIOS

PARAPIJOS VAKARIENE Baltimore, Md. — Sekmadienį, vasario 12 d., buvo paskutinė prieš užgavėnes mūsų parapijos vakarienė. Svečių prisirinko pilna parapijos salė. Socialiai prisivaishinę, svečiai linksmi pasišoko. Buvo girdėti ir dainų. Pradėjo naujakuriai, paskui ir senesnieji dainoje prisiminė jaunąsias dienas bei Lietuvos laukus. Reikia pagedauti, kad mūsų suėjimuose kaskart vis daugiau skambėtų lietuviškoji daina. Šokiams grojo Br. Jonušo orkestrėlis.

Su svečiais ligi pat galo buvo ir mūsų klebonas kun. dr. L. Mendelis. Jis, atrodo, nepaliko nepakalbinęs nė vieno naujakurio. Su jais šnekta jų baigdavo, pakalbindamas juos į bažnytinės draugijas. Reikia

manyti, kad tokiu būdu jis ne vieną įtraukė į savo mylimąsias brolijas.

NAUJAS PARAPIJOS DARBININKAS

Paskutiniu laiku vietos dvasinė vyriausybė daug kunigų perkėlė iš vienos vietos į kitą. Ties pakeitima palietė ir mūsų parapiją. Kun. Jonas Mendelis iš šv. Alfonso parapijos iškeltas kitoms pareigoms. Į jo vietą atkeltas kun. Vladislavas Vičas.

Kun. V. Vičas yra gimęs 1925 metais Waterbury. Kunigų seminariją baigė New Yorke. Į kunigus išvestas 1949 metų gegužės m. 26 d. Jis gražiai kalba lietuviškai. Dieve, padėk naujam Kristaus karalystės darbininkui!

Vasario 16 minėjimas puikiai pavyko

Hartford, Conn. — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 32-ros sukakties minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 12 d. Šv. Trejybės parapijos mokyklos salėje, 339 Capitol ave. Į minėjimą žmonės rinkosi iš visų miesto kampų ir užpildė visą šv. Trejybės mokyklos salę. Pradedant minėjimą šv. Trejybės choras, vadovaujamas varg. Patkaičio, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir kelias giesmes. Prelatas Ambotzas atkalbėjęs maldą pradėjo kalbas. Jausmingai kalbėjo adv. Pranas Mončiūnas, pasmerkdamas Lietuvai padarytus ir daromas okupantų skriaudas, ir keletas buv. tremtinių, kurie yra neseniai atvykę iš tremties. Buvo padaryta salėje rinkliava, surinkta apie 400 dol. A.M.

Vasario 19, 2 val. po pietų įvyks LDS 6-tos kuopos susirinkimas. Visi nariai prašomi dalyvauti. Kas dar neužsimokėjo už "Darbininką", prašomi atsilyginti. Report.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas PATERSON, N. J.

Visos Patersono lietuviškos patriotinės draugijos bendrai

ruošia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Minėjimas įvyks vasario 18 dieną mokyklos svetainėje Nr. 10, Mercer gatvės tarp Keen ir Warren gatvių. Programa susidės iš kalbų, dainų ir tautinių šokių. Tad brangūs broliai ir seserys Lietuviai yra kviečiami dalyvauti, bet ir apylinkės lietuvių. Programa prasidės 7 val. vakarė punktučiai.

Juozas E. Jokubavičius, spaudos komisijos narys.

Išleista "Lietuvi Dienų" pirmas numeris

LOS ANGELES, CALIF.

Pavykęs spaudos balius Sausio 29 d. "Kalifornijos Lietuvis" (dabar "Lietuvių Dienų") pastangomis buvo surengtas Spaudos Balius — Koncertas. Idomi programa į koncertą sutraukė tiek žmonių, kiek dar Los Angelyje nebuvo susirinkę. Programą išpildė Žaikienės tautinių šokių ir vaidintojų grupė, kuri suvaidino ir pačių sukurtą veikalėlį — "Subatvakaris Lietuvoje". Jame buvo įpinta lietuvių tautiniai šokiai ir liaudies dainos. Vakarą soliste buvo visų mėgiama Helen Bartush — Swagart. Pabaigoje šv. Kazimiero parapijos choras, vad. muz. A. Skridulio, padainavo senoviškų lietuviškų dainų.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

● St. Santvaras su šeima išvyko iš Stony Brook ir apsigyveno Lawrence, Mass.

● Kun. J. Gerulis atvyko iš tremties ir apsisisto Kearny, N. J.

● Kun. Vl. Mikalauskas, S.J. atvyko iš tremties Chicagon, iš kur vyks misijoms Pietų Amerikon.

● Kun. P. Jonaitis atvyko iš tremties į Amsterdam, N. Y., kur paskirtas lietuvių parapijos vikaru.

● Kun. J. Bacevičius, gyvenęs Chicagoje, išvyko į savo naują paskyrimo vietą N. Dakotą. Naujas jo adresas: St. Phillips Rectory, Hankinson, N. Dakota.

● Prof. Dr. A. Trimakas persikėlė iš Erie, Pa. College į Seton College Newark, N. J., kur dėsto ekonominius mokslus.

● Jaunieji ateitininkai buvo susirinkę į savo steigiamąjį susirinkimą Detroit, išsirinke valdybą ir nutarė įsijungti į vyčių veikimą, ruošti paskaitas, minėjimus ir organizuoti moksleivius ateitininkus.

● Kunigų Vienybės Pittsburgh apskrityje susirinkime nutarta visomis jėgomis remti šiemet įvykstantį Pittsburgh Federacijos kongresą. Kun. Dr. Gidžiūnas paskirtas Pittsburgh'o apskričio Federacijos dvasios vadu.

● Lietuviai buv. tremtiniai savo susirinkime Chicagoje nutarė visomis jėgomis kovoti, boikotuojant tas organizacijas, verslininkus ir pavienius asmenis, kurie remia komunistų laikraščius bei organizacijas.

● Alg. Nasvytis, žinomas Kauno šachmatininkas šiomis dienomis atvyko iš tremties ir apsisisto Cleveland, Ohio.

● Naujas skautų vad. Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos Pirmijos nutarimu jos pirmininkas, vyr. Skaut. K. Palčiauskas, nuo šiol tampa lietuvių skautų vyriausia galva visoje Amerikoje.

● Kun. V. Piktorna, neseniai atvykęs iš tremties, dabar gyvena Karalienės Angelių parapijoje Brooklyne, kur ruošia eilę socialinius klausimus paskaitų.

● Pennsylvanijos universitete dirba šie lituanistai specialistai: prof. Salys, prof. Krėvė, prof. Puzinas ir prof. Seničas.

● S. Gabaliauskas, buvęs "Lietuvių Zinių" redaktorius Pittsburgh, Pa., dabar atvyko į Chicago ir čia atidarė biznį.

Gros vienas iš geriausių orkestrų

LAWRENCE, MASS.

Statybos Fondui parapijos jaunimas rengia prieš gavėnią šokių ir pasilinksminimo vakarą. Žmonės gausiai remia jaunimą, aukodami kaip rėmėjai bei globėjai. Programa jau parengta ir daug bilietų išplatinta, tad jau dabar galima saikyti, kad vakaras pavyko. Tačiau salėje, "Social Club Ballroom" gali tilpti net 700 žmonių, tai rengėjai dar uoliai darbuojasi, kad salė būtų pilnutėlė. Salė visiškai arti bažnyčios, būtent, Lowell gatvė prie Broadway. Gros vienas iš geriausių orkestrų, iš septynių muzikantų, vadovybėje TERRY PAGE, kuris vienu laiku grojo su Vaughn Munroe orkestru. Solistė su orkestru dainuos. Ji yra mūsėškė — Pranė Suslavičiūtė. Prie jėgimo laimingsiems jau parūpinta ir suaukota penki "orchid cofrages". Šokiai įvyks šeštadienio vakarą — vas. 18 d. Vakarą komisija ypač kviečia jaunuolius bei jaunuoles iš kitų lietuvių kolonijų susipažinti su mūsų jaunimu ir linksmam praleisti vakarą. Taip pat kviečia ir tikisi suaugusiųjų, kuriems linksmos polkutės tikrai patiks. Koresp.

Kalbės Prof. Dr. A. Damušis

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo — Vasario 16 minėjimas, įvyks Muzikaliao Klubo salėje — Alegheny gatvėje, sekmadienį, vasario mėn. 19 d., 2 val. p.p.

Sudarytas minėjimui rengti komitetas, kurio buvo jau keturi posėdžiai. Komiteto pirmininkas yra žinomas veikėjas Antanas Kaniušis. Be pirmininko, į komitetą įeina 3-jų lietuviškų parapijų klebonai: Dr. kun. Martusevičius, kun. Ign. Valančiūnas, vikaras kun. Pečiukevičius, kun. St. Raila, Janulaitis, Sanlytė, Bāch-Bačauskas, adv. St. Mankus, inž. Vyt. Kutkus, Vl. Mingela, Vyt. Volertas, Vikt. Mariūnas, adv. Ch. Cheledenas, Žadeika, Ant. Dzikas, lietuvių radijo valandų vedėjas ir kt.

Kalbės žymūs amerikiečiai ir lietuviai. Prelegentas prof. Damušis, kuris daug yra iškentė-

jęs nacių kacetuose. Dainuos naujojo tautinio ansamblio choras ir tautinių šokių šokėjai. Padainuos ir pašoks Sv. Jurgio parap. mokyklos mokiniai. Šokius ruošia seselės pranciškietės. Programai vadovauja adv. S. Mankus.

Vasario 16 minėjimas vyksta liūdesio ir skausmo ženkle. Visa Lietuva paplūdus kraujuje, kuriame skandina žiaurusis okupantas rusų bolševikai. Tauta pasibaisėtinais metodais naikinama. Užtat ši diena šiandien nėra mums džiaugsmo diena. Tai rimties, susikaupimo ir Lietuvos meilės ugdymo diena. Taigi šiemet jokių pasilinksminimų. Pamašykime kiekvienas, kaip Lietuvai prikelti, dar gyva bolševikų įgrūstą į karstą išvaduoti? Auksime vadavimo reikalui bent vienos dienos uždarbį. Tai ne daug. Juk Lietuva kryžiuojama. Tūkstančiai mūsų tautiečių kasdien miršta rusų kalėjim-

muose ar Sibiro, Kazachstano, Murmansko, Vorkutos koncentracijos katorgos lagėriuose. Ten mirtis piuna baisią piūtį.

Šiemet aukojame gausiau nei bet kada. Artėja tas laikas, kada vaduoti Lietuvai bus reikalingi pinigai. Iš mūsų turės kilti, augti ir bujoti lietuviškos atžalos, sudarančios lietuvių tautą ir ateities Lietuvos valstybę.

Užtat visi naujieji lietuviai, tarnauja pavyzdžiu, kaip galima daug aukoti, mažai turint. Tai mūsų šventa pareiga aukoti ne mažiau vienos dienos uždarbį Lietuvos vadavimui.

Philadelphia Vasario 16 d. minėjime gautos aukos siunčiamos ALT (Lithuanian American Council, Inc. 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.). Šiuo adresu siunčiamas aukas prašyti įrašyti ir laikyti "Tautos Fondo 1950. 2. 16. v. jausų sąskaitoje". Vl. Saurimas.

KONCERTUOS IR VAIDINS

Waterbury, Conn. — Sekmadienį, vasario 19 d., 7 val. vakare, mokyklos auditorijoje, įvyks 27 metinis Sv. Juozapo parapijos choro koncertas, vadovaujamas komp. A. J. Aleksandro. Bus suvaidinta dvi labai linksmos komedijos "Martynas nori vesti" ir "Kukulio nervovai". Vaidins M. Andrikytė, J. Jonaitis, J. Lušas, M. Kliksnaitė, N. Meškūnienė, J. Muraška, P. Kauneckis ir A. Zemaitaitis. Dainų dalį išpildys vyrų kvartetas: K. Selokas, A. Miklinevičius, Dr. V. Maurutis ir A. Campė; B. Ortlieb ir G. Kazlauskienė duetus ir mišrus 50 balsų Sv. Juozapo parapijos choras.

pasidžiaugti savo jaunimo meniniais gabumais. Lyra.

Didelė kultūros šventė

Waterbury, Conn. — Su dideliu susidomėjimu laukiama vasario 26 d. pirmo stipriusių lietuvių kultūrinių jėgų pasirodymo Waterbury, Conn. Kaimyninės Connecticut lietuvių kolonijos tai dienai ruošia ekskursijas į Waterbury, kad galėtų pasigerėti lietuvių dainos ir literatūros turtais.

Vincė Jonuškaitė Zaukienė pasirodys čia pirmą kartą. Ji yra turėjusi visą eilę sekmingų koncertų Europoje: Paryžiuje, Romoje, Berlyne, Pragoje ir kitose sostinėse. Ponia Zaukienė čia labai laukiama.

Henrikas Kačinskas, mėgiamas aktorius, čia bus, be abejo, sutiktas entuziastingai. Bernardas Brazdžionis, tvirčiausias lietuvių poezijos atstovas, bus jaunimo šiltai pasveikintas. Antanas Gustaitis savo humoristiniams, eilėraščių juokams kitus, pats nesijuokdamas.

Jei prie jų dar pridėti talentingą jauną solistą Julijū Mačiulį ir pianistą A. Mrozinską, tai tikrai susidaro patraukli ir tiesiog intriguojanti mūsų kultūros atstovų šventė.

Laukiama ekskursijų iš Ansonijos, New Britain, New Haven, Hartford. M.J.

Tautinių šokių ansamblis (D. Petruškevičiūtė, N. Norkiūtė, S. Miklinevičienė, N. Meškūnienė, A. Maurutytė, A. Bukauskaitė, A. Bajorinaitė, M. Andrikytė, A. Zemaitaitis, K. Valantiejus, J. Muraška, J. Kovalskis, J. Jonaitis) pašoks naujų lietuviškų šokių. Grupė vadovauja J. Aleksandraitė. Po programai bus gardžių užkandžių ir smagūs bendri šokiai iki vėlaus vakaro.

Pelnas skiriamas bažnyčios naudai. Kol kalbėsime, dainuosim lietuviškai tol ir būsime lietuviškesni. Nuosirdžiai kviečiame visus skaitlingai šiam užgavėnių parengime dalyvauti.

VISI DALYVAUKIME TAUTOS ŠVENTĖJE

New Britain, Conn. — Ši sekmadienį, vasario 19 d. tenelieka nė vieno mūsų brolio bei sesės neatsilankiusio į rengiamą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 32-ros sukakties minėjimą. Minėjimas prasidės 11 val. ryt. Sv. Andriejaus bažnyčioje šv. mišiomis, kurios bus atnašaujamos už Lietuvą.

3 val. po pietų salėje, 354 Park St., įvyks turininga programa.

Aukos bažnyčioje bus renkamos dėl atvežimo 600 lietuvių iš tremties, o salėje bus renkamos dėl ALT ir Balf'o.

Ši sekmadienį, vas. 12 d., šv. Onos draugija buvo suruošusi lietuvių bendruomenės pasilinksminimo vakarą. Programą išpildė tremtiniai. Gausiai susirinko salėje įvairaus amžiaus žmonių.

Po programos buvo šokiai. Grojo puikus orkestras. Buvo skanių užkandžių ir gėrimų. Visi patenkinti skirstėsi namon. Ačiū šv. Onos draugijai, ypač jos valdybos aktyviems nariams, už šią progą. Turime vilties, kad ir ateityje mums sudarys panašią progą. J. K.

Kalbės Kongresmonas Wigglesworth

Norwood, Mass. — Lietuvių R. K. Federacijos 10' skyr. į kurį įeina visos katalikiškosios organizacijos, vasario 19 d. iškilmingai minės Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 32-ros sukaktį. Tą dieną minėjimas prasidės 9 val. ryt. Sv. Jurgio bažnyčioje iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnašaus kleb. kun. Norbertas už Lietuvą. Pritaikintą tai dienai pamokslą pasakys prelatas K. Urbonavičius. Po Mišių palaiminimas šv. Sakramentu.

Tą patią dieną 3 val. 30 min. po pietų Sv. Jurgio parap. šventainėje įvyks prakalbos ir meninė programa. Kalbas pasakys: kongresmonas Wigglesworth ir Simanas Sužiedelis. Meninę programos dalį išpildys parapijos choras, vadovaujamas vargonininko Vacl. Kamantausko ir solistai bei solistės. Didesnę jos dalį išpildys tremtiniai. Bus deklamacijos, eilėraščiai ir paveikslais parvaizduojama Lietuva.

Prašome visus norwoodiečius lietuvius ir iš apylinkių šioje visiems brangoje šventėje dalyvauti. Rengėjai.

Kalbės Rhode Island gubernatorius

Providence, R. I. — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 19 d. parapijos salėje, Smith Street.

Kalbės Gubernatorius John O. Pastore, miesto mayoras Dennis J. Robertas, senatorius Primo Jacobucci, kleb. kun. Jonas Vaitekūnas ir adv. Juozas Giedraitis, neseniai atvykęs iš tremties, iš Hartford, Conn. Priedu bus labai graži patrio-

Padėka

Nuosirdžiai dėkoju visoms ir visiems už pagalbą kelionėje laivu iš Europos į Ameriką ir slaugimą sirgduosios jūros liga mano sesers Onytės Piešinaitės. Ypatingą padėką reiškiau p. Irenai Raščiauskieni ir p. Hedwig Kitners (latvei). F. Zarankienė.

Idomus Užgavėnių vakaras

Šeštadienį, vasario 18 d., va-

Mūsų mirusieji

Vėlionis buvo geras katalikas. Per daug metų priklausė prie Sv. Kazimiero lietuvių parapijos, kurios bažnyčion, nežiūrint tollo, dažnai atsilankydavo. Buvo ilgametis Sv. Vardo Draugijos narys, uolus katalikiškos spaudos rėmėjas. Rėmė "Darbininką" ir jį skaitė iki mirties.

Tegul ilsis Viešpaties Ramybės. Atsiminkime jį savo maliausias senutės ta žinia buvo nuslėpiama, nes ji buvo labai jautrios ir greit įjaušinamos širdies. Visus labai užjaušdavo, o ypač atvykstančius tremtinius, dėl kurių vargo labai sielojosi ir kuo galėdama paremdavo. Pašarvota Jakavonio laidotuvių namuose (741 No. Main St.). Laidojama bus penktadienį š. m. vasario 17 d. Didžią nuliūdusius palikdavo vyrą Juozapą Belkų ir dukterį Elzbietą Belkiūtę — Brockton High School mokytoja. Abu yra "Darbininko" skaitytojai ir rėmėjai. Jiem reikiame didžią užuojautą. Red.

Atsiskyrė iš mūsų tarp du tautiečiai

Millinocket, Me. — Mūsų kolonijos miestelyje yra iš seniau atvažiavusių lietuvių, kurie vienas po kito vis šią koloniją jau palieka.

Š. m. vasario 7 d. mirė J. Povilaitis, 87 m. amž., kurscion atvažiavo 1913 iš Anglijos. Paliko nuliūdusius žmoną, 4 dukteris, sūnų ir dvi seseris. Palaidotas Millinocket kapuose.

Š. m. vasario 10 d. mirė Marijona Kurienė, 65 m. amž. Iš Lietuvos į Millinocket atvyko 1909 m. Paliko nuliūdusius: sūnų, dukterį ir žentą Butėną. Palaidota Millinocket kapuose. Abu buvo palaidoti su bažnytinėmis apeigomis. Tebūna jiems lengva Amerikos žemelė. Valionis.

Mirė Antanas Gudonis

Philadelphia, Pa. — Per Naujus Metus 1:30 val. naktį mirė Antanas Gudonis. Palaidotas buvo su gedulo pamaldomis iš Sv. Kazimiero bažnyčios šv. Kryžiaus kapuose. Valionis.

Sekmingas pasilinksminimas

Sekmadienį, vasario 12 d., šv. Onos draugija buvo suruošusi lietuvių bendruomenės pasilinksminimo vakarą. Programą išpildė tremtiniai. Gausiai susirinko salėje įvairaus amžiaus žmonių.

Po programos buvo šokiai. Grojo puikus orkestras. Buvo skanių užkandžių ir gėrimų. Visi patenkinti skirstėsi namon. Ačiū šv. Onos draugijai, ypač jos valdybos aktyviems nariams, už šią progą. Turime vilties, kad ir ateityje mums sudarys panašią progą. J. K.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. Nušišypsok! pripasakojau visoki juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina \$1.00.

PARAMOUNT CLEANERS & LAUNDERERS

Vienintėliai Brocktono Dry Cleaners su Mothproofing Patarnavimu (Aprausta nuo kandžių sugadinimo per 6 mėnesius) Marškiniai gražiai išplaujami

VELTUI PAIMAME IR PRISTATOME

Ofisais ir Plant 560 Warren Ave., Tel. 736 — BROCKTON, MASS. — Krautuvė 766 Main St. Kampas Grove St.

BROTHERHOOD OIL CO.

Pečiams ir šildymui aliejus. Urmu ir Retail Mes įdedame apšildymui sistemą "Metered Service"

574 No. Montello St., Brockton, Mass. Tel. 6140

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykal
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.

Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykal
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3960

YAKAVONIS

Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.

V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykal
Tel. Brockton 8-1580

WAITT

FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.

Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Sermenims Dykal
Tel. Brockton 3368

WAITKUS

FUNERAL HOME
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(Notary Public)

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia Sermenims dykal Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas su oratoriumu kaimais

Kainos tos patos ir kitu miestais

Reikale saukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Sermenims Dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2606

Albert R. Barker

Pirmiau — Pope Optical Co.
Kada jums reikalingi akiniai leiskite mums išgaminuoti akis ir pritaikinti akinus.

Mes padarome dirbtinas akis.
Room 206
Tel. 6-1944

207 PARK BUILDING
Worcester, Mass.
275 Main St., Webster, Mass.

Pradžios mokykla kaimė

Mūsų Kompanijos APDRAUDĖ

Atholio Žmones

virš 100 metų

465 Main St., Athol, Mass.

TEL. 204

Insurance
Thompson

Remkite tuos profesionalus ir biznierių, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".

DAKTARAI

SO 8-4476
Dr. Joseph F. Antanelis
OPTOMETRISTAS
515 E. Broadway
South Boston, Mass.

Tel. SO 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
DR. AMELIA E. RODD
OPTOMETRISTAI
447 W. Broadway
So. Boston, Mass.

SO 8-2712 Res. BIG 9013
Dr. J. C. Seymour
LANDZIUS
Lietuvis gydytojas ir chirurgas.
Naudoja vėliausius, X-Ray aparatą
Pritaiko akinčius.

Tel. AV 2-4026
J. Repshis, M.D.
Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.

IVAIRUS SKELBIMAI
INCOME TAXES
Kiekvienas gyventojas, kuris turėjo uždarbio 1949 metais privalo išpildyti ir priduoti valdžiai apyskaitą.

Jonas Jį Romanas ir Sūnus
kas vakarą nuo 6:30 iki 9:30 valandos ir šeštadieniais nuo 10 val. ryte iki 6 val. vakare bus Amerikos Legijono Stepono Dariaus Posto No. 317 name, 265 C Street, South Boston, padėti tiems, kuriems bus reikalinga pagalba išpildyme minėtų apyskaitų. (-III-12)

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. South Boston 8-0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
TEL. PA-7-1233-W

DEL PASTATYMO PAMINKLŲ
Atsilankykite pas
Gate City Monument Co.
GRANITE MEMORIALS
321 W. Hollis St.,
Nashua, N. H.
Norintieji pas mus atvykti, telefonуйте kitię Nashua 4251. Transportacija dykai, nežiūrint, kad nepirkumėte.

W. J. Chisholm
GRABORIUS
"Asmeniškias Patarnavimas"
331 Smith St.,
PROVIDENCE, R. I.
Telephone.
Ofiso: Dexter 1952
Namų: Pl. 6286

Res. SO 8-3729 SO 8-4618
Lithuanian Furniture Co.
MOVERS — Insured and Bonded
Local & Long Distance Moving
326 - 328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Dėkoja "Darbininkui"
Už Prisiustus 1950 Metų
Kalendorių

"Darbininkas" atspausdino 1950 m. kalendorių dviem spalvoms, kurio kiekvieną mėnesio puslapį puošia skirtingi paveikslai. Sekmadieniai ir šventadieniai pažymėti raudonomis skaitlinėmis; pasnykai pažymėti žuvelėmis.

Gavusieji kalendorių juo labai patenkinti. Sekantieji asmenys prisiuntė kalendoriaus fondui aukų:

- Mare Stankevičienė, Waterbury, Conn. 2.00
A. Yankus, Detroit, Mich. 1.60
K. Biutkus, East St. Louis, Ill. 1.50
J. Bregis, Waterbury, Conn. 1.40
A. Yankus, Detroit, Mich. 1.25
K. Šidlauskas, So. Boston, Mass. 1.00
Victor Medonis, So. Boston, Mass. 1.00
P. Stanis, Hudson, Mass. 1.00
Kazimieras Staniūnas, Hudson, Mass. 1.00
Jakubas Petkus, Hudson, Mass. 1.00
A. V. Sedlevičius, Hudson, Mass. 1.00
Adomas Kudarauskas, Worcester, Mass. 1.00
A. Kacevičius, Providence, R. I. 1.00
Mrs. Victor Almond, Spirit River, Alta Canada 1.00
Mrs. Mary Kavolinas, Norwood, Mass. 1.00
Alvina Liuzia, Cleveland, Ohio 1.00
Magdalena Williams, Montreal, Canada 1.00
Mrs. Nellie Monkaitis, Media, Pa. 1.00
Mrs. Anna Legis, Belleville, N. J. 1.00
Raudeliūnas, Brighton, Mass. 1.00
Michael Novick, E. Walpole, Mass. 1.00
T. Valantiniene, E. Chelmsford, Mass. 1.00
Peter Waitkevičius, So. Boston, Mass. 1.00
A. Sinkevičius, South Boston, Mass. 1.00
J. Bernatonis, South Boston, Mass. 1.00
J. Guzevičius, South Boston, Mass. 1.00
Al Bernat, Dorchester, Mass. 1.00
Rev. P. Juraitis, Athol, Mass. 1.00
S. Widugiris, Athol, Mass. 1.00
J. K. Chapas, Rochester, N. Y. 1.00
Ursula Mačulis, Cleveland, Ohio 1.00
Stasys Šrupšas, Hartford, Conn. 1.00
Mary Pečionis 1.00
Mrs. Catherine Dongweck, Pittsburgh, Pa. 1.00
Dr. P. Mačulis, Chicago, Ill. 1.00
Česlovas Anužis, Brooks, Minn. 1.00
Bruno Staskūnas, Milwaukee, Wis. 1.00
V. Kontautienė, So. Boston, Mass. 1.00
Ona Adomavičienė, Lowell, Mass. 1.00
Mary Uždavinis, Hyde Park, Mass. 1.00
J. Kudrevičius, South Boston, Mass. 1.00
Paul Waliackas, Bridgewater, Mass. 1.00
Walter Kaupas, Phila., Pa. 1.00
K. Witort, Waterbury, Conn. 1.00
B. Laurinavičius, Woodhaven, L. I., N. Y. 1.00
Mr. W. Januskevičius, Phila., Pa. 1.00
Aug. Pavilionis, Lawrence, Mass. 1.00
John Java, Mineville, N. Y. 1.00
J. Petronis, Hartford, Conn. 1.00
Peter Kučinskis, Detroit, Mich. 1.00
Mrs. Agnes Tyla, Phila., Pa. 1.00
A. Jankan, So. Boston, Mass. 1.00
Barbora Kališienė, Dorchester, Mass. 1.00
Ona Janušonis, So. Boston, Mass. 1.00
Mrs. Mary Buja, Lowell, Mass. 1.00
K. Niauronis, South Boston, Mass. 80
M. Savilionis, South Boston, Mass. 80
V. Balutis, Dorchester, Mass. 80
Kazys Balčiūnas, Hartford, Conn. 50
Jonas Endrilunas, East Hartford, Conn. 50
H. Waichieks, So. Boston, Mass. 50
S. Zukauskienė, So. Boston, Mass. 50
J. ir Mary Yelmokas, So. Boston, Mass. 50
H. Drasutis, Cleveland, Ohio 50
M. Saparienė, Dorchester, Mass. 50
V. Čiapulonis, South Boston, Mass. 50
M. Tamulaitienė, South Boston, Mass. 50
Joseph Ruseckas, South Boston, Mass. 50
Jonas P. Andriūnas, Athol, Mass. 50
Jonas Gailiūnas, Athol, Mass. 50
E. Kvedarienė, Athol, Mass. 50
M. Kabesaitis, Athol, Mass. 50
A. Nevedonskas, Athol, Mass. 50
J. Sasokas, Athol, Mass. 50
J. Gildutis, Athol, Mass. 50
E. Tamošiūnienė, Athol, Mass. 50
M. Šalkauskas, Athol, Mass. 50
C. Vaitėusis, Athol, Mass. 50
Katrina Tūmonis, Albany, N. Y. 50
Pranas Deimantas, Waterbury, Conn. 50
Jieva Ceglauškienė, Cleveland, Ohio 50
James Versiackas, Lowell, Mass. 50
Juozapina Norinkaitė, Lowell, Mass. 50
Stasys Buja, Collinsville, Mass. 50
Anna Jarusevičienė, North Chelmsford, Mass. 50
Em. Simkevičius, Cleveland, Ohio 50
M. Tamašauskienė, Akron, Ohio 50
Mikalina Pavidys, Dorchester, Mass. 50
Mr. Liepa, Cambridge, Mass. 50
Mrs. Monica Glebas, Baltimore, Md. 50
A. Paulauskas, So. Boston, Mass. 50
V. Varžinskas, Dorchester, Mass. 50
Nuoširdžiai dėkojame už paramą.
"Darbininko" Administracija.

Kas nori patekti į
UŽGAVENIŲ BALIŲ —
Dalyvauja Šachmatininkų Pobūvyje
Šeštadienį, vasario 18 d.
Lietuvių Piliėčių klubo salėje
309 E Street So. Boston, Mass.
3-7 v.v. meisterio Tautvaišos Simultanas t. y. 1 prieš 20 ar daugiau šachmatininkų.
7 v.v. Bostono čempiono Tautvaišos Pagerbimas.
MENINĖ PROGRAMA (dalyvauja Operos solistas p. Bakūnas, čiurlionietis p. Petraitis ir kt.)
BENDRA ARBATĖLĖ, o vėliau
ŠOKIAI iki vėlyvos nakties. Gros ORKESTRAS
Įėjimas \$1.00 Rengia Lietuvių Šachmatininkų Klubas.

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

PRAŠO GARANTIJŲ
Šie treštiniai prašo sudaryti jiems darbo ir buto garantijas
Bekerytė, Katarina 23: 6. 1925, modistė.
Benderis, Romualdas 9. 11. 1926, šaltkalvis; Ema 20. 2. 1927, darbininkė.
(21b) Bochum, Flak Kaserne, British Zone, Germany
Stankus, Pranas 17. 10. 1907, ūkininkas; Ona 12. 5. 1914, darbininkė; Juozapas 12. 4. 1947; Pranciškus 28. 3. 48.
(24a) Lubeck, Artillerie Kaserne, British Zone, Germany
Budinavičius, Mikas 27. 9. 1896, ūkininkas; Marija 15. 4. 1890, darbininkė.
D. P. Camp "Churchill", Lehrte b/Hannover, British Zone, Germany
Karpavičius, Veronika 1918, šeimininkė; Zinaida 1939; Jonas 1941; Ema 1944.
Lithuanian D. P. Camp, (23) Diepholz, British Zone, Germany
Smalys, Jonas 8. 8. 1909, darbininkas; Regina 29. 12. 1915, darbininkė; Eugenija 15. 2. 1935; Jonas 16. 3. 1938; Zita 10. 2. 1939; Vida 25. 4. 1941; Marija 27. 5. 1947.
Dubrauskas, Nilas 1909, darbininkas; Marija 1897; Aleksandras 1944.
Jurevičius, Vincas 2. 3. 1901, darbininkas; Marija 15. 11. 1903, darbininkė; Aldona 4. 7.

AUKSINĖS ŠAKNELĖS
Aukšinės šaknelės (Golden Seal) yra didelės vertės vaisas nuo kataro, baltųjų, akių uždegimo, nuo rožės, nuo drugio, nuo kepenų gedimo, nuo skilvio ir kitų vidurinių skaudulių, nuo sugedusios burnos. Aukšinės šaknelės veikia tiksliai nesveiką kūno dalį, kuri serga. Kitaip sakant, jos gydo visokias ligas. Ir tai ne mūsų pasakyta, bet taip sakoma visokiose daktariškose knygos. Puodukas verdančio vandens ir šaukštukas sutrintų Aukšinių šaknelių, gert po čerkutę kelis kartus per dieną, arba plauti sergančias kūno dalis. Svaras Aukšinių šaknelių kainuoja \$15.00. Perkant mažiau, uncija kainuoja \$1.00.
ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai
LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė — E. Galiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Stela Overkietė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Čiūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Izdininkė — Ona Slauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — M. Matejoškienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukshtikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreiptės pas protokolų raštininkę.
SV. JONO EV. BĖ. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Protokolų Rašt. — Kazys Ruseika, 206 L St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Marsalka — Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreiptės pas protokolų raštininką.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms.
Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
Vincas Balukonis, Savininkas.
Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Comfort You've Never Before Enjoyed...
A GE AUTOMATIC BLANKET!
Nustatyk pageidaujama šilumą — ir nežiūrint kaip šalta būtų naktis — tau bus šilta! Ir maloni bus šilima — be sunkumo — automatiškai palaikoma visą naktį. Dailios spalvos... minkštos, švelnios, SKALBIAMOS! Tik vieną blanketą lovai pirkti, vieną kloti, vieną skalbti. Daug sušitaupo!
Twin-bed size 66" x 86" one-control
Only \$39.95
\$5.95 down
EASY'S NEW "ECONOMY" WRINGER — SENSATIONALLY LOW-PRICED!
Sis garsus ir populiarus Easy modelis yra gatavas, su automatiška pumpa. Paima 8 iki 9 svarų skalbinių ir visada gerai išskalbia — bet švelniai. Naujas sklandus gręžtuvas padarytas saugumui. — Pamatykit garsų Easy.
\$129.95
Only \$5.95 down
At Boston Edison Shops
BOSTON EDISON COMPANY

BOSTONO ŽINIOS

SOUTH BOSTON

Lietuvos Trispalvė

Prie Lietuvos konsulato patalpų, kurios yra "Darbininko" namuose 366 W. Broadway kampas E St., So. Bostone, Vasario 16 d. nuo pat ryto plevesavo Lietuvos tautinė vėliava.

Kviečia vaikučius. Kun. Pr. Virmauskis, kalbėdamas vasario 16 d. parapijos mokyklų vaikučiams, pakvietė juos ir jų tėvelius į mugę - "fėrus", kurie įvyks vasario 19 d. parapijos salėje, 492 E. 7th St., ir į vaikučiams rodomus vasario 25 d. 2 val. po pietų, suaugusiems - vasario 26 d. 3 val. p.p. paveikslus "Monte Cassino Stebuklas". Paveikslai bus rodomi bažnytinėje salėje.

Kas suvažiuos vasario 22 d. So. Bostone? Suvažiuoja gausus būrys vietinių ir apylinkės vyrų bei moterų lietuvių katalikų, kurie čion susirinkus pasitarti savo bendros veiklos reikalais. Tai yra bendras interesas kiekvieno veikėjo ir ne veikėjo kataliko. Turėtų tą dieną čion atvažiuoti kiekvienas Naujosios Anglijos lietuvių katalikas, kiek jam leidžia laikas ir aplinkybės, ir prisidėti prie šio svarbaus mūsų suvažiavimo. Neapleiskime visuomeninio darbo pareigų, suvažiukime visi.

Seimelio pradžia. Seimelis prasidės 9 val. r. Šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldomis. Kadangi tai įvyks pelenų dieną, tai pirmiausia bus pelenų šventinimas ir barstymas, šv. Mišios, giedant chorui, ir kun. Antano Jurgelaičio, O.P. pamokslas, kurį jis pasakys po Mišių, po kurio vėl bus pelenai barstomi. Po to lengvi pusryčiai ir toliau sesijos. 12:30 v. pietūs. Nuo 1:30 val. toliau tęsiasi sesijos.

Pelenų diena. Pelenų diena bus laikomos penkerios šv. Mišios ir klausomos išpažintys. Pirmosios šv. Mišios bus skaitomos 7 val. rytą ir paskutinės bus laikomos 9 val. ryt.

Gali registruotis. Mokinės, norinčios įstoti į pirmą, antrą ir trečiąjį kursą arkivyskupo Cushing Central High School, gali užsiregistruoti sekančio

sezono mokslui po vasario 19 d. per visą savaitę mokyklos raštinėje, 50 W. Broadway, Telef. SO 8-1912.

Neturi kur apsigyventi. Daug yra mūsų brolių tremtinių, kurie neturi kur So. Bostone apsigyventi. Šiuomi, kreipiamės į geraširdžius, patrijotus So. bostoniečius ir prašome, kai tik sužinosite ar pamatysite kur nors tuščią kambarį ar butą, pranešti "Darbininke" ar klebonijon. Tuomi gerai pasitarnausime artimui.

Kun. Jonas Skalandis, Lowell lietuvių klebonas, š. m. vasario 13 d. lankėsi "Darbininke"; padavė spausdinti Lowellyje įvyksiančių Misijų pranešimus.

K. Jakutis, LDS Centro valdybos vicepirmininkas, gyvenęs Cambridge, Mass., š. m. vasario mėn. 14 d. buvo užėjęs į "Darbininką" su žmona ir dukterimi, Miss Eleonora Jakutis iš Bridgeport, Conn. Viešnia domėjosi spaustuvės darbu, knygomis ir laikraščiais.

Menininkai amerikiečių spaudoj

Brocktono didžioji amerikiečių spauda įdėjo labai palankius aprašymus apie mūsų solistus Stasį Baranauską, prof. Vytautą Bacevičių ir Lietuvių Dailės Institutą, kurių koncertas Brocktone įvyks š. m. vasario 22 d. Koncertas įvyks ta didžiausioje miesto salėje,

Bostono tremtiniai pagerbė Mrs. T. K. Tattan

Tremtinių surengta susiartinimo vakarienė - vasario 12 d. sutraukė pilną lietuvių piliečių klubo salę senųjų ir naujųjų ateivių. Pobuvis praėjo jaukioje leituviškoji nuotaikoj. Vakariėnė dainai priminė užgavėnės. Salė buvo papuošta tulpų ir rūtis ornamentais.

Pobuvio pagerbta tremtinių geradarė Mrs. Teofilia K. Tattan (Kielytė). Jai įteikta padėkos laiškas ir graži dovana ("Lithuanian Cross") dailiai padirbinta medinė lėkštė su Trakų pilies ir trimituojančio lietuvių kario vaizdu bei atitinkamu įrašu). Mrs. Tattan pobuvyje dalyvavo su savo vyru geliu.

kur telpa 1200 žmonių. Priimant domėn, kad vien laikraštis "Brockton Enterprise" turi tiražą virš 300.000 egz., ši mūsų menininkų propaganda įgyja didelės reikšmės. Koncerto garbės svečias pasižadėjo būti vietos dvasiškijs vadai, lietuviškų organizacijų atstovai ir visa eilė žymių amerikiečių visuomenės atstovų. Pažymėtina, kad jau per pirmas 2 dienas išpirkta virš 300 bilietai.

Lietuvių Dailės Institutas

Lietuvių Dailės Institutas, kurio naudai Bostone ir Brocktone neužlgo įvyks 2 dideli koncertai, (dalyvaujant S. Bacevičiui) jungia eilę žymių mūsų kultūros darbuotojų, Lietuvių Dailės Instituto veikimas apima visas pasaulio šalis, kur tik yra lietuvių kolonijos ir net ten, kur lietuvių nėra. Inštitutas įkurtas 1947 metais Vokietijoje. Jo narių didesnė dauguma persikėlė į Jungtines Amerikos Valstybes ir į čia perkliamas Instituto centras. Plačiau apie šią organizaciją parašyt žadėjo mums vienas iš L. D. Instituto narių.

Dr. M. Gimbutienė,

Lietuvoje ir Vokietijoje išėjusi archeologijos mokslus ir savo mokslo darbais gražiai užsirekomendavusi, gavo Harvardo universiteto pasiūlymą parašyti mokslo veikalą apie Baltijos tautų žilą senovę (proistoriją).

Juozas Tyšliava,

"Vienybės" redaktorius, kalbėjęs Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Bostone, į kur buvo atvykęs iš New Yorko, grįžo atgal. Išvykdamas š. m. vasario 14 d. lankėsi "Darbininko" redakcijoje ir spaustuvėje.

Atostogauja

Žinomi So. Bostono biznieriiai - Sofija ir James Strigūnai atostogauja Miami, Florida. Rašo, kad ten šilta, gražu ir malonu maudytis. Pp. Strigūnai yra "Darbininko" prietelai ir rėmėjai. Linkime p.p. Strigūnams malonių atostogų.

Bacevičius ir Baranauskas koncertuos Bostone

Bostono BALF rūpinasi gauti lėšų 600-ams lietuvių ūkininkų iš tremties atgabenti.

Tarp kito BALF buvo pradėjęs rengti koncertą, kuris turėjo įvykti š. m. vasario mėn. 26 dieną. Vėliau paaiškėjo, kad tą pačią dieną rengia koncertą ir Dailės Institutas. Kadangi dviem koncertam vieną dieną neužtektų publikos, todėl BALF turėjo savo parengimą atidėti ir priimti Dailės Instituto įgaliojimo inž. Vizgirdo pasiūlymą prisidėti prie bendro koncerto, kuris įvyks š. m. vasario mėn. 26 dieną High School auditorijoje, Thomas Park, So. Bostone, ir kuriame dalyvaus žymiausi mūsų menininkai: pasaulinio garso muzikas, pianistas Bacevičius ir taip pat Europoj ir Amerikoj žinomas dainininkas tenoras Baranauskas.

Koncerto pelnas bus padalinamas lygiomis tarp abiejų draugijų. Pusę pelno gaus BALF 6000-ams lietuvių ūkininkų atgabenimo fondui. Dailės Institutas savo dalį ketina panaudoti lietuvių dailės parodai rengti Montrealyje.

CAMBRIDGE, MASS.

Parapijos jubiliejinis banketas įvyks sekmadienį, vasario 19 d. Cambridge lietuvių katalikų klubo svetainėje. Banketo komisija, ypač kun. J. Daunis, deda visas pastangas, kad banketas pasisektų. Bilietus prašoma kuo greičiausiai įsigyti, nes bilietai pardavinėjimas bus greitai sustabdytas. Ar bus galima bilietus įsigyti prie įėjimo, tai užtikrinti rengimo komisija negali. Bilieto kaina \$2.50. Bus graži ir įvairi bankieto programa. Prašoma pasinaudoti šia progą.

UŽUOJAUTA

Nukryžiuotojo Jėzaus Sesių Motinėi Ligorijai ir sėselių Natalijai Cambridgečiai reiškia giliausią užuojautą, mirus jų brangiajai motinai a. a. Agotai Klebinskienei, Seranton, Pennsylvania.

Moterų Sąjungos 22 kp.

sekmadienį, vasario 12 d., išsivieškino naują valdybą. Pirmininke išrinkta A. Ambrozaitienė.

Prašome dar kartą

Cambridgečiai iki šiol jau yra sunėšę į Daukanto krautuve apie 3,000 svarų drabužių ir 550 sv. konservuoto maisto. Tolučių šeima iš Bilerica, Mass. paaukavo dėžę gražių drabužių, o p.p. Urbonai maisto siuntinį. Jūsų aukos bus perduotos BALF centrui, kad būtų persiųstos vargstantiems tremtiniams Vokietijoje. Tad kreipiamies dar kartą, prašydami paaukoti kas ką, gali tremtiniams lietuviams Vokietijoje, nes jų ten vargsta dar didelis skaičius.

B. ir M. Palaimai susilaukė pirmutinio sūnelio. Motina ir sūnelis yra Kohill House ligoninėje. Sveikiname.

Linksmas užgavėnių vakaras

Lietuvių katalikų klubas rengia gražų pasilinksminimo vakarą, kuris įvyks vas. 21 d. klubo svetainėje, 1663 Harvard St., Cambridge, Mass. Pradžią 7:30 val. vakaro. Klubas kviečia visus atvykti ir smagiai praleisti užgavėnių vakarą. Bus griežiama lietuviški šokiai, skanių valgių ir gėrimų dėl visų.

VISAME MIESTE

Nauji mokytojai

Bostono mokyklų komitetas paskyrė 101 naują mokytoją. Tai didžiausias skaičius Bostono istorijoje.

Aplėšė

Vasario 14 d., dienos metu, du plėšikai įėjo į Fort Point Loan krautuve, 327 W. Broadway, So. Boston, surišo saviņinką ir darbininką ir pasigrobė \$60. Savininkas Jacob Goodman ir jo pagalbininkas buvo krautuveje, kada plėšikai išbriovė.

Miestai gaus paramą

Atstovas Robert F. Murphy iš Malden paskelbė mayorų organizacijos susirinkime, kad Massachusetts valstijos miestai ir miesteliai šiais metais gaus iš valstijos maždaug 82 milijonus dolerių paramos.

Nubalsavo atleisti nuo mokesnių parapijų vakarienes

Boston, Mass. — Massachusetts valstijos Atstovų Rūmai 149 balsais prieš 53 nubalsavo atleisti nuo mokesnio (tax) parapijų vakarienes, kuriose kainuoja daugiau kaip \$1.00 asmeniui.

Iki šiol reikėjo mokėti 5 nušimtį nuo kiekvieno dolerio į valstybės senatvės fondą.

"Eglutė" — lietuvių dvasinės bendruomenės kūrėja

(Vasario 16 d. "Eglutės" proga)

Štai jau turime antrą vaikų laikraštėlio "Eglutė" numerį. Šis numeris pritaikintas Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 16 d. šventei. Jis redaktoriaus poeto Bernardo Brazdžionio tikrai meistriškai suredaguotas ir dailininko P. Osmolskio piešiniais vykusiai išgražintas. Ypač efektingas viršelis: vaikučių raitelis ant balto, taškuoto žirgo skrenda padangėmis su plevėnuojančia trispalve Lietuvos vėliava rankoje, o apačioj jo Nemunas, lietuviška sodyba, lietuviškas gamtovaizdis.

Karys ir žirgas

Lietuvos Nepriklausomybės metais

Vasario mėn. "Varpelis"

Tautos šventės proga "Šv. Pranciškaus Varpelio" vasario mėn. numeris išėjo grynai patriotinio pobūdžio. Jame rašo Prel. Pr. Pranauskas, kan. M. Vaitkus, A. Vaičiulaitis, A. Tyruolis, J. Švabaitė - Gylienė ir kiti. Įdomūs partizano pergyvenimai 1946 metais, kovojant už Lietuvos laisvę giriose. Didelio dėmesio vertas kan. M. Vaitkaus ilgas ir išsamus straipsnis apie didįjį poetą Maironį ir jo santykį su lietuvių kalba. Šiame straipsnyje artimas Maironio draugas, kan. M. Vaitkus, paduoda įdomių atsiminimų iš savo pažinties su didžiuoju mūsų tautos dainiumi ir taip pat paliečia lietuvių kalbos reikalus išeivijoje.

Šio numerio viršelis ir iliustracijos taip pat pritaikintos Lietuvos didžiajai šventei — Vasario Sešioliktajai. B.

St. Šimkaus dainos

Šią savaitę išėjo iš spaudos naujas rinkinys žinomojo mūsų kompozitoriaus Stasio Šimkaus solo ir chorinių dainų. Pastaruoju laiku atvykus daugeliui tremtinių ir padidėjus įvairių lietuviškų parengimų su muzikine programa, buvo ypatingai pajusta trūkumas atspausdintų naujesnių, dar JAV nežinomų, lietuviškųjų kompozitorių kūrinių. Kun. P. M. Juras, Lietuvių Kultūros Instituto pirmininkas, tas nepailstantis lietuviškosios spaudos Amerikoje skleidėjas atėjo ir čia į pagalbą mūsų dainininkams bei chorvedžiams. Šis 33-jų rinkinių St. Šimkaus harmonizuotų ir stilizuotų lietuvių liaudies dainų rinkinys išleistas visiems, kurie seka laikraštą jo rūpesčiu ir pastangomis.

Knyga sukrauta ir platinama savo pastabas. Tik visi rūpinper "Darbininko" administraciją South Bostone. a. me.

Lietuvių Radio Programa

WESX — 1230 kilocycles, Salem, Mass.

Šeštadienį, vasario 18 d., 1:15 v. po pietų įvyks Lietuvos Radio Valandos programa. Iš WESX radio stoties — 1230 kilocycles, Salem, Mass. bus transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Kalbės — Pranas Razvadauskas.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus šio adresu: **LITHUANIAN RADIO HOUR** 366 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Telephonai: South Boston 8-6608 arba Norwood 7-1449

Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupės Jaunavečiai, vad. Onos Ivaškiėnės, išpildys programą: S. Lauciaus montažą "Mes — Visiems" ir "Gėlyna". Programoje dalyvauja apie 60 jaunavečių. Pelnas — šios grupės vyresniųjų šokėjų kelionei į National Folk Festival. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

VAIKŲ VAKARAS

VASARIO - FEBRUARY 19, 3 VAL. PO PIETŲ
Municipal Building, E. Broadway, So. Boston, Mass.